

KRYNICA
FORUM
2023

MAŁOPOLSKA

13-15 września

em
po
wer
ing

THE
REGION

Raport
podsumowujący

POLSKA

**BEZPIECZNA
ENERGETYCZNIE**

**OD WĘGLA
KOKSOWEGO
DO STALI**

Liczy się energia
Przyłącz się do nas

tauron-dystrybcja.pl

**W KLIMACIE
PRZYRODY**

Lasy rosną na niemal 30 proc. powierzchni Polski. Są domem dla dwóch trzecich wszystkich gatunków organizmów występujących w naszym kraju. To kluczowy element polskiej przyrody.

**LAS MNIE
RUSZA**

Lasy to idealne miejsce do wypoczynku i uprawiania sportu. Leśnicy przygotowali w nich wiele udogodnień, takich jak parkingi leśne, wiaty, szlaki piesze i rowerowe. Zapraszamy do lasu!

**Z NATURY
RZECZY**

Produkty pochodzące z lasów to synonim naturalności i zdrowego stylu życia. Leśnicy wiedzą, jak z nich korzystać w taki sposób, by zachować trwałość lasów.

www.lasy.gov.pl

 Kraków

KRAKÓW

a fusion
of past

and **FUTURE**

RAPORT PODSUMOWUJĄCY

 Bank Pekao

BIERZ ŻYCIE ZA ROGI

**ODPOWIEDZIALNY BANK
WSPIERAJĄCY ZRÓWNOWAŻONY
ROZWÓJ**

Zapraszamy do naszych placówek
oraz na pekao.com.pl

**PRZEZNACZYLIŚMY
14 MLD ZŁ
NA ZAMROŻENIE CEN GAZU
W POLSKICH DOMACH**

OrlenDlaPolski.pl

MOKATE

A Family Business

Global Food Solutions

Ingredients
for food industry

Coffee

Tea

Cookies

MOKATE

LOYD

MOKATE

LOYD

Zakupy od płatności po dostawę w jednym przycisku.

Zyskaj nawet

11 mln

nowych klientów

- użytkowników aplikacji
InPost Mobile!

- Wzrost konwersji
- Mniej porzuconych koszyków
- Większa częstotliwość zamówień
- Więcej nowych kupujących
- Twój sklep zawsze na czasie
- Bezpieczeństwo i satysfakcja klientów

Włącz

Dołącz do rewolucji zakupowej ze swoim sklepem!

InPostPay.pl

Krynica Forum 2023 to konferencja, w której udział wzięli liderzy polityki, gospodarki, sił zbrojnych, eksperci i przedstawiciele społeczności międzynarodowej. Krynica-Zdrój, miasto położone w sercu Europy, przez trzy dni było miejscem ważnych dyskusji na temat bezpieczeństwa na kontynencie w nowej rzeczywistości geopolitycznej i gospodarczej. Program konferencji koncentrował się na trzech wymiarach nowej architektury bezpieczeństwa: bezpieczeństwie strategicznym, energetycznym i klimatycznym. Uczestnicy Forum zastanawiali się, na czym polega fenomen polskiego modelu rozwoju gospodarczego i jak go wzmacniać, a także jak najlepiej wykorzystać potencjał wynikający ze specyficznego położenia geograficznego Polski oraz z zacieśnienia więzi politycznych i gospodarczych.

HIGHLIGHTS

Udział Prezydenta RP w sześciu wydarzeniach

- Debata otwarcia Krynicy Forum 2023 z prezydentem Litwy Gitanasem Nausėdą
- Koncert „Serce Europy”
- Otwarcie Forum Polsko-Koreańskiego
- Otwarcie panelu z ambasadorami NATO
- Otwarcie panelu polsko-litewskiego
- Otwarcie panelu Narodowej Rady Rozwoju z udziałem marszałków trzech województw

Goście zagraniczni

- **Gitanas Nausėda** – prezydent Litwy
- **Han Duck-soo** – premier Korei
- **Borut Pahor** – prezydent Słowenii w latach 2012–2022
- **Øystein Bø** – ambasador agrée Norwegii w RP
- **Muriel Domenach** – stały przedstawiciel Francji przy NATO

- **Peter Bátor** – stały przedstawiciel Republiki Słowackiej przy NATO
- **Kęstutis Budrys** – starszy doradca ds. bezpieczeństwa narodowego prezydenta Litwy, szef Grupy Bezpieczeństwa Narodowego
- **Ahn Dukgeun** – minister ds. handlu w Ministerstwie Handlu, Przemysłu i Energii Republiki Korei
- **Eom Dong-hwan** – minister Agencji Planowania Zakupów Obronnych Korei Południowej (DAPA)

Obecność Ministrów i Wiceministrów rządu RP

- **Henryk Kowalczyk** – minister-członek Rady Ministrów, przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów
- **Andrzej Adamczyk** – minister infrastruktury
- **Jacek Sasin** – minister aktywów państwowych
- **Jadwiga Emilewicz** – sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, Pełnomocnik Rządu ds. polsko-ukraińskiej współpracy rozwojowej
- **Małgorzata Jarosińska-Jedynak** – sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej
- **Artur Soboń** – sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

- **Edward Siarka** – sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Pełnomocnik Rządu ds. Leśnictwa i Łowiectwa

Udział reprezentantów różnych środowisk politycznych

M.in. Urszula Nowogórska, Bogusław Sonik, Elżbieta Achinger, Józefa Szczurek-Żelazko, Piotr Sak, Ireneusz Raś, Stanisław Bisztyga, Patryk Wicher, Rafał Komarewicz, Filip Kaczyński.

Siedem ścieżek programowych

- I. Bezpieczeństwo strategiczne
- II. Bezpieczeństwo energetyczne
- III. Bezpieczeństwo klimatyczne
- IV. Ukraina – wsparcie, współpraca, odbudowa
- V. Forum Koreańsko-Polskie
- VI. Biznes i gospodarka
- VII. Patrząc w przyszłość

Prestiżowe partnerstwa merytoryczne

- Dwa panele patronackie Klubu Jagiellońskiego
- Sześć paneli patronackich Narodowej Rady Rozwoju i Rady ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP
- Panel patronacki Biura Bezpieczeństwa Narodowego
- Dwa panele patronackie Ministerstwa Infrastruktury
- Trzy panele patronackie miasta Krakowa
- Dwa panele patronackie Lasów Państwowych
- Trzy panele patronackie województwa małopolskiego
- Dwa panele patronackie PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A.
- Dwa panele patronackie Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.
- Panel patronacki KGHM Polska Miedź S.A.
- Panel patronacki PKO Banku Polskiego
- Panel patronacki TAURON
- Panel patronacki Banku Pekao S.A.

Udział sześciu rektorów

- **dr hab. Stanisław Mazur, prof. UEK** – rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
- **prof. Sylwester Tabor** – rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

- **prof. dr hab. inż. Jerzy Lis** – rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie
- **prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata** – rektor Politechniki Krakowskiej
- **prof. dr hab. inż. Piotr Koszelnik** – rektor Politechniki Rzeszowskiej
- **dr Dariusz Woźniak, prof. WSB NLU** – rektor Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu

Zaangażowanie naukowców z kilkunastu uczelni

- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki
- Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
- Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
- Uniwersytet Łódzki
- Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
- Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu
- Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

- Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza
- Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
- Akademia Sztuki Wojennej
- Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
- Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki w Krakowie
- Polska Akademia Nauk
- Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Udział generałów Wojska Polskiego

- **gen. broni Wiesław Kukuła** – dowódca generalny Rodzajów Sił Zbrojnych
- **gen. broni dr Piotr A. Błazeusz** – I zastępca szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego
- **gen. broni Krzysztof Król** – szef sztabu w Sojuszniczym Dowództwie Sił Połączonych w Brunssum (Holandia)
- **gen. bryg. Marcin Górka** – dyrektor Departamentu Innowacji w Ministerstwie Obrony Narodowej
- **gen. dyw. (rez.) dr inż. Roman Polko** – komandos, dwukrotny dowódca GROM
- **gen. dyw. (rez.) Andrzej Reudowicz** – doradca szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego
- **gen. bryg. (rez.) Janusz Sobolewski** – dyrektor Biura – Departament Projektów Zbrojeniowych PGZ S.A.

Udział liderów opinii

M.in.: Krzysztof Wojczal, Rafał Ziemkiewicz, Paweł Lisicki, Paweł Musiałek, Michał Karnowski

Moderatorzy reprezentujący różne środowiska

Dziennik Gazeta Prawna, Fratria, Polityka Insight, Money.pl, Radio Kraków, Klub Jagielloński, Interia.pl

Prezydent Andrzej Duda: dziękuję za obecność w Krynicy

Patronat honorowy nad Krynica Forum 2023 objął Prezydent RP Andrzej Duda, który był obecny w pierwszy i drugi dzień konferencji.

W środę 13 września Prezydent Andrzej Duda, wspólnie z prezydentem Litwy Gitanasem Nausėdą oraz premierem Republiki Korei Han Duck-soo, uczestniczył w gali otwierającej Krynica Forum 2023. Następnie prezydenci Polski i Litwy wzięli udział w debacie pt. „Architektura bezpieczeństwa w regionie po 24 lutego 2022. Szczególna rola Polski i Litwy w kontekście agresji Rosji na Ukrainę”. Rozmowę poprowadził red. Michał Karnowski. Następnie Prezydent RP i jego goście udali się na koncert „Serce Europy” z udziałem znakomitych artystów.

W czwartek Prezydent RP uczestniczył w otwarciu Forum Polsko-Koreańskiego. – Dziś, w gronie przedstawicieli polityki i biznesu, spotykamy się w Krynicy-Zdroju, aby kontynuować debatę na tematy ważne w relacjach polsko-koreańskich. Serdecznie dziękuję organizatorom tego wydarzenia i cieszę się, że wspólnie możemy dać świadectwo strategicznego zbliżania się naszych państw – mówił Prezydent Andrzej Duda. – Dziękuję również panu premierowi i całej ogromnej delegacji z Korei, także przedstawicielom koreańskiego biznesu, za przyjazd do Polski i za obecność w Krynicy.

Podczas spotkania z organizatorami i uczestnikami Krynica Forum 2023 Prezydent Andrzej Duda podkreślił wagę wydarzenia, które zostało zorganizowane w międzynarodowym formacie, z udziałem zagranicznych przywódców. Skierował także słowa uznania dla Instytutu Kościuszki, nawiązując tym samym to ubiegłorocznego wystąpienia w Krynicy. – Chcę podziękować za to, że po raz kolejny to krynickie spotkanie się odbywa. Dziękuję Instytutowi Kościuszki, dziękuję władzom woj. małopolskiego na czele z Panem Marszałkiem, dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania tego wydarzenia, które ma swoje miejsce w politycznym i gospodarczym kalendarzu Rzeczypospolitej i które zawsze cieszyło się wielkim powodzeniem także ze względu na urok miejsca i momentu, w jakim zazwyczaj się toczy. Krynica w okresie jesiennym, tak jak dzisiaj zresztą, jest wyjątkowo piękna, ma swój urok, ale zarazem sprzyja refleksji i swobodnemu zastanowieniu się nad tym – bo to jest zawsze podstawowe pytanie – co dalej – mówił wówczas Prezydent Andrzej Duda.

Prezydent RP zadeklarował, że Krynica Forum 2023, z udziałem m.in. prezydenta Litwy i premiera Korei, to początek stałego międzynarodowego formatu, który będzie kontynuowany i rozszerzany w kolejnych latach we współpracy z Kancelarią Prezydenta RP. W dalszej części dnia prezydenci Polski i Litwy wspólnie przysłuchiwali się debacie ekspertów pt. „Polska i Litwa – szaniec przeciw tyranii ze Wschodu. Dziedzictwo, współpraca, przyszłość”. Prezydent RP wysłuchał także debaty Narodowej Rady Rozwoju pt. „Samorząd terytorialny – partner w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Tego samego dnia Prezydent Duda w obecności byłego prezydenta Słowenii Boruta Pahora otworzył debatę ambasadorów pt. „The future of NATO – mapping the challenges”. – Traktuję to dzisiejsze spotkanie i tę dyskusję jako kontynuację tego, co udało nam się zrealizować w Davos w styczniu tego roku – mówił Prezydent RP.

Podczas Krynica Forum 2023 Prezydentowi RP towarzyszyli zastępca szefa KPRP Piotr Ćwik, szef Biura Polityki Międzynarodowej Marcin Przydacz oraz szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego Jacek Siewiera. W panelach udział wzięli doradcy Prezydenta RP Paweł Sałek, Zdzisław Sokal, prof. Andrzej Janusz Zybertowicz, dr hab. Marek Rymsza oraz Marek Dietl. W roli panelistów wystąpili także członkowie Narodowej Rady Rozwoju i Rady ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP: Izabela Albrycht (Rada ds. Bezpieczeństwa i Obronności), dr hab. Przemysław Żurawski vel Grajewski (przewodniczący Rady ds. Bezpieczeństwa i Obronności), Jan Krzysztof Ardanowski (Rada ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich), prof. dr hab. n. med. Piotr Czauderna (przewodniczący Rady ds. Ochrony Zdrowia), Paweł Mzyk (Rada ds. Środowiska, Energii i Zasobów Naturalnych), Wiktor Szmulewicz (Rada ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich), prof. Krystian Szczepański (Rada ds. Środowiska, Energii i Zasobów Naturalnych). W agendzie Forum znalazło się sześć paneli patronackich Narodowej Rady Rozwoju i Rady ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP.

Prezydent Gitanas Nausėda na Krynicy Forum 2023: przyjaźń przynosi owoce

Na zaproszenie Prezydenta Andrzeja Dudy do Krynicy-Zdroju przybył prezydent Litwy Gitanas Nausėda. – Dzisiejsze polsko-litewskie stosunki mogłyby być wzorem dla innych państw, wzorem tego, jak mogą współpracować sąsiedzi. I dzisiaj ta przyjaźń i takie zrozumienie przynosi owoce. Realizujemy bardzo ważne projekty dotyczące infrastruktury, takie jak m.in. Via Carpatia, które są bardzo ważne dla całego regionu – mówił prezydent Nausėda. Przywódca Litwy poświęcił znaczną część swojego wystąpienia kwestii współpracy wojskowej, w tym m.in. wspólnym ćwiczeniom polsko-litewskim służącym wzmocnieniu ochrony korytarza suwalskiego.

Kolejnego dnia prezydent Nausėda wspólnie z Prezydentem Dudą otworzyli panel dyskusyjny „Polska i Litwa – szaniec przeciw tyranii ze Wschodu. Dziedzictwo, współpraca, przyszłość”. – Widzimy, jak bardzo kooperacja Polski i Litwy nas wzmacnia i ile sił nam daje, poczynając od gospodarki aż do bezpieczeństwa militarnego – podkreślał Prezydent Andrzej Duda.

Również prezydent Gitanas Nausėda podkreślił znaczenie współpracy polsko-litewskiej. – To kraje, które rozumieją istotę zagrożenia ze Wschodu i są przygotowane na podejmowanie wszelkich niezbędnych działań, by to zagrożenie wyeliminować. Polska i Litwa uważane są za ekspertów, jeśli chodzi o zagrożenie ze strony Rosji. Zakończył swoje przemówienie motywującym stwierdzeniem, że *wszystko jest możliwe, jeśli będziemy działać razem*.

Następnie obaj prezydenci przysłuchiwali się debacie polskich i litewskich ekspertów. W dyskusji uczestniczyli: Urszula Doroszewska – ambasador Polski na Li-

twie w latach 2017–2023, były doradca prezydentów RP – śp. Lecha Kaczyńskiego oraz Andrzeja Dudy, Marcin Przydacz – sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP, szef Biura Polityki Międzynarodowej, Kęstutis Budrys – starszy doradca ds. bezpieczeństwa narodowego prezydenta Litwy, szef Grupy Bezpieczeństwa Narodowego oraz Audronė Markevičienė – chargé d’Affaires a.i. Republiki Litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej. Moderatorem debaty była Kinga Dudzińska – analityczka w Programie Europa Środkowa Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

Ambasador Doroszewska przypominała niezwykle udaną i ważną współpracę prezydentów Lecha Kaczyńskiego i Valdasas Adamkusa, która stanowiła zupełnie nowe spojrzenie na znaczenie i rolę regionu środkowoeuropejskiego. – Współczesne relacje polsko-litewskie są kontynuacją tamtej myśli, kontynuacją postawy odwagi wobec Rosji. Prezydent Adamkus natychmiast zgodził się jechać do Tbilisi po rozpoczęciu konfliktu w 2008 r. W tym samym duchu odbyła się wyprawa do Kijowa w przeddzień wojny w 2022.

Kęstutis Budrys mówił o wyjątkowej roli odgrywanej przez Polskę i Litwę na przestrzeni ostatnich 20 lat, której echa są widoczne współcześnie. – Oba te kraje dobrze rozumieją rosyjski imperializm. My rozumiemy, że to jest reżim totalitarny, tak naprawdę Rosja nie jest w stanie żyć w pokoju z sąsiadami, bo taka jest natura tego reżimu.

Minister Przydacz podkreślił rolę wizyty obu prezydentów w Kijowie 23 lutego 2022 r. w postrzeganiu Polski i Litwy. – Był to wymierny element odwagi, ale też okazja do pokazania na przyszłość, jaka będzie reakcja Europy Środkowej i Wschodniej: nie przymkniemy oka na to, co się dzieje.

W podsumowaniu panelu Audronė Markevičienė oceniła, że największą wartość współpracy polsko-litewskiej jest to *zdolność mobilizacji, byśmy razem tworzyli bezpieczne sąsiedztwo*. Podkreśliła, że wspól-

na przeszłość Polski i Litwy jest istotna również dziś, gdy po raz kolejny *wspólnie stawiamy czoło tyranii ze Wschodu*. Dlatego bardzo ważne jest, że *udało nam się przenieść na wyższy poziom naszą współpracę, aby osiągnąć wyższe cele*.

Ambasadorowie przy Kwaterze Głównej NATO o przyszłości Sojuszu Północnoatlantyckiego

Kolejnym istotnym wydarzeniem drugiego dnia Forum była debata pt. „The future of NATO – mapping the challenges”. Wzięli w niej udział: Tomasz Szatkowski – stały przedstawiciel Rzeczypospolitej Polskiej przy Radzie Północnoatlantyckiej, Muriel Domenach – stały przedstawiciel Francji przy NATO, Peter Bátor – stały przedstawiciel Republiki Słowackiej przy NATO oraz Øystein Bø – ambasador agrée Norwegii w RP, były stały przedstawiciel Norwegii przy NATO. Dyskusję moderował dr Sławomir Dębski, dyrektor Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

Słowo wstępne wygłosił Prezydent RP Andrzej Duda. – Dla nas wszystkich, którzy tutaj żyjemy, w tej części Europy, rosyjska agresja na Ukrainę jest widowym znakiem odrodzenia rosyjskiego imperializmu. A rosyjski imperializm oznacza dla nas wysoce prawdopodobną perspektywę przynajmniej prób rozszerzania rosyjskiej strefy wpływów. Oczywiście mieliśmy z tym do czynienia na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci poprzez różne działania gospodarcze Rosji, próby dokonania zakupu choćby różnych polskich firm z sektorów strategicznych, myślę choćby o sektorze paliwowym czy chemicznym. Nie tylko próby, ale zrealizowanie dwóch nitek gazociągu Nord Stream –

Nord Stream 1 i Nord Stream 2 – co było ewidentnym obejściem wschodniej flanki NATO, czyli właśnie Europy Środkowej, do spółki z Niemcami. Niestety, nie słuchano nas, naszych głosów, naszych zastrzeżeń wobec tej inwestycji i naszych obaw.

– Będziemy podtrzymywać nasze wsparcie militarne dla Ukrainy. Rosja nie weźmie nas na przeczekanie – stwierdziła ambasador Muriel Domenach. Przypomniała ona także, że dwa pierwsze cele NATO sformułowane przez pierwszego sekretarza generalnego – lorda Ismaya – pozostają aktualne („to keep the Soviet Union out, the Americans in, and the Germans down”). – NATO dobrze radzi sobie z „keeping the Russians out” – podkreślała Domenach, akcentując jednocześnie rolę odstraszania nuklearnego i wzmocnienia wschodniej flanki.

Uczestnicy omawiali m.in. postanowienia szczytu NATO w Wilnie i kwestię obecności Ukrainy w NATO, a także dzielili się przemyśleniami na temat tego, co będzie tematem przyszłorocznego szczytu NATO w Waszyngtonie.

Borut Pahor, były prezydent Słowenii, w Krynicy-Zdroju: Polska zyskuje na znaczeniu

Na zaproszenie prezydenta RP Andrzeja Dudy do Krynicy-Zdroju przybył Borut Pahor. – Ogromnie dziękuję za przybycie panu prezydentowi Borutowi Pahorowi, prezydentowi Słowenii jeszcze do zeszłego roku, ale przede wszystkim także członkowi wszystkich obrad szczytów NATO przez 10 lat, do 2022 roku włącznie [...]. A więc ogromne doświadczenie i – śmiało można powiedzieć – historia ostatnich nastu lat NATO w osobie pana prezydenta.

Na jednej ze scen Krynica Forum Prezydent Pahor rozmawiał z Jackiem Pochłopniem z „Dziennika Gazety Prawnej”. – Wspieranie Ukrainy jest w naszym interesie, ale jest to również nasz moralny obowiązek. Problem jednak polega na tym, że Putin może zamrozić ten konflikt. Definicja sukcesu jest inna dla Putina niż dla Ukrainy czy prezydenta Zełenskiego. Musimy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby wspierać Ukraińców, żeby ten konflikt nie zamienił się w zamrożoną, wieczną wojnę – mówił prezydent Pahor. – Polska jest największym krajem Europy Środkowo-Wschodniej w Unii Europejskiej, ale jej rola nie wynika wyłącznie z geografii. Polska zyskuje na znaczeniu w różnych aspektach. Obecnie jej położenie jest szczególne. Przed wybuchem wojny w Ukrainie głos Polski ważył może nieco mniej, natomiast kiedy wojna się rozpoczęła, polskie refleksje na jej temat, polska pomoc, choćby to, że przyjęliście dwa miliony uchodźców z Ukrainy – to wszystko daje Polsce pewnego rodzaju autorytet na scenie międzynarodowej.

Sądeczczyzna – stolica polskiej przedsiębiorczości – gospodarzem Krynica Forum

W agendzie Krynica Forum 2023 znalazło się wiele tematów i gości związanych z Sądeczczyzną. Paneliści w sercu Beskidu Sądeckiego rozmawiali o etosie przedsiębiorczości i potencjale regionu. Polska „Dolina Krzemowa”, kolebka przedsiębiorczości – takie określenia Sądeczczyzny niejednokrotnie przewijają się w medialnych przekazach. Biznesmeni z subregionu sądeckiego regularnie pojawiają się w rankingach najbogatszych Polaków, a Sądeczczyzna jest jednym z regionów o najniższym bezrobociu w kraju.

Roman Kluska, założyciel Optimusa, w latach 90. jeden z najbogatszych Polaków, emblematyczna postać Sądeczczyzny i symbol przedsiębiorczości regionu, odebrał nagrodę w imieniu polskiego biznesu. Nagrodę Krynica Forum 2023 przyznano polskim małym i średnim przedsiębiorcom, którzy są motorem napędowym polskiej gospodarki. Generując połowę polskiego PKB, zapewniają pracę niemal 10 milionom Polaków.

– Jako sądeczanin cieszę się, że Forum odbywa się w Krynicy. Wierzę, że sądecki biznes skorzysta z szans, jakie daje to wydarzenie – mówił Roman Kluska podczas gali wręczenia wyróżnienia. – To nagroda dla wszystkich małych i średnich firm. Bez ich wysiłku, zaangażowania, nie byłoby dzisiejszej gospodarki i dzisiejszego biznesu. Nie zatrzymam tego wyróżnienia dla siebie. Po wyborach postaram się przekazać je Prezesowi Rady Ministrów, aby przypominało mu, jak ważne są polskie firmy dla przyszłości polskiego biznesu. Mały – bez odpowiednich, sprzyjających regulacji – nie ma szans. Będę nadal zabiegał o właściwe warunki dla rozwoju małych przedsiębiorców – zapewnił przedsiębiorca.

Wśród przedstawicieli sądeckiego biznesu obecnych podczas Forum byli m.in. Andrzej Wiśniowski, założyciel i właściciel firmy WIŚNIEWSKI oraz Ryszard Flo-

rek, współzałożyciel i prezes firmy FAKRO. Podczas panelu „Na drodze do ożywienia gospodarczego” zorganizowanego przez „Dziennik Gazetę Prawną” Ryszard Florek podniósł m.in. kwestię patriotyzmu gospodarczego. – Konsument powinien mieć wiedzę, że kupując od polskiego producenta, będzie miał superprodukt i satysfakcję, że jego pieniądze zostaną w kraju. Powinien mieć też satysfakcję, że polski producent uzyska korzyści skali na rynku polskim, dzięki czemu jego produkty będą tańsze i bardziej konkurencyjne za granicą – mówił. Podkreślał także, że Polska posiada olbrzymie niewykorzystane rezerwy kapitału społecznego.

Podczas Krynica-Forum prowadzono także kulturalowe dyskusje, które przełożyły się na konkretne decyzje biznesowe. Negocjacje w Krynicy pomiędzy Newag i Hyundai Rotem zaowocowały kilka dni później podpisaniem listu intencyjnego w sprawie zakupu pociągów dużych prędkości dla Polski.

O regionie i jego unikatowych cechach debatowali uczestnicy panelu „Sądeczczyzna – region gospodarz Krynica Forum 2023 i jego genius loci. Na czym polega fenomen polskiej kolebki przedsiębiorczości?”.

Grzegorz Biedroń – radny województwa małopolskiego, przewodniczący Komisji Rozwoju Regionu, Promocji i Współpracy z Zagranicą, prezes MOT, wyraził opinię na temat kondycji przemysłu turystycznego w regionie. – W tym roku jest doskonale, mamy najazd turystów zagranicznych. Dobra komunikacja powoduje, że turyści jadą tam, gdzie mogą dojechać z głównych ośrodków kraju. Bardzo pomogły nam Igrzyska Europejskie, których efekt będziemy odczuwać jeszcze przez kilka lat – mówił Grzegorz Biedroń. Dr Dariusz Woźniak – profesor i rektor Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu – wskazał na rolę wymiany informacji i doświadczeń w regionie, która odbywa się nie tylko w ramach firm, ale także uczelni i instytucji publicznych. – Kluczowym aspek-

tem jest zdolność do dialogu, zarówno w formalnych strukturach, jak i w nieformalnych rozmowach. Istotne jest, by przedsiębiorcy byli otwarci na współpracę, nawet jeśli rywalizują ze sobą – zaznaczył rektor.

Z kolei dr Michał Mółka z WSB-NLU zwrócił uwagę na cechy charakteryzujące mieszkańców Sądeczczyzny: ducha wolności, solidarności i przedsiębiorczości. Według niego jednym z głównych atutów uczelni jest kształcenie studentów w zakresie kreatywności, innowacyjności i odwagi w podejmowaniu decyzji.

Burmistrz Krynicy-Zdroju Piotr Ryba podkreślał, że mieszkańcy regionu potrafią osiągać sukcesy mimo trudnych warunków: surowego klimatu i słabej jakości gleby. – To, co wydawało się wadą, później okazało się zaletą. Dobre, śnieżne zimy spowodowały rozwój bazy turystycznej. Mamy sześć stacji narciarskich, jesteśmy na topie, jeśli chodzi o ten biznes. W lutym czeka nas Puchar Świata w snowboardzie – tłumaczył burmistrz. Podkreślał, że do regionu napływają inwestorzy, którzy chcą budować kolejne hotele i obiekty rekreacyjne, np. aquapark.

Jacek Lelek, burmistrz Starego Sącza, zwrócił uwagę na przywiązanie mieszkańców Sądeczczyzny do swojego regionu. – Ludzie, którzy wyjeżdżali do Irlandii, wracali i inwestowali tutaj. To później zapracowało. Ludzie chcą wracać nie tylko na emeryturę, ale również w poszukiwaniu życiowej stabilizacji. Nikt się nie oglądał, że ktoś przyjdzie i zrobi coś za nich – mówił burmistrz. Według Marcina Krzemińskiego, prezesa zarządu Uzdrowiska Krynica-Żegiestów S.A., ogromną zaletą regionu jest trwający przez cały rok sezon turystyczny. – Nad morzem sezon trwa cztery miesiące, u nas można korzystać z wód uzdrowiskowych i podziwiać piękne krajobrazy przez dwanaście miesięcy w roku – wyjaśniał prezes. Uczestniczący w dyskusji poseł Patryk Wicher zwrócił uwagę na charakter mieszkańców regionu. – Potrafią prowadzić twardy dialog. Ich siłą jest to, że się nie poddają i dążą do realizacji planów.

Forum Koreańsko-Polskie: rozmowy o partnerstwie strategicznym

W drugim dniu Krynicy Forum 2023, 14 września, odbyło się Forum Koreańsko-Polskie. Wydarzenie zainaugurowali Prezydent RP Andrzej Duda i premier Korei Han Duck-soo.

– Dziś, w gronie przedstawicieli polityki i biznesu, spotykamy się w Krynicy-Zdroju, aby kontynuować debatę na tematy ważne w relacjach polsko-koreańskich. Serdecznie dziękuję organizatorom tego wydarzenia i cieszę się, że wspólnie możemy dać świadectwo strategicznego zbliżania się naszych państw – podkreślał Prezydent Andrzej Duda.

Premier Han Duck-soo zauważył, że Krynica Forum 2023 to „jedynе takie forum, gdzie spotykają się przedstawiciele polityki i biznesu obu naszych krajów, razem omawiają kluczowe projekty dotyczące współpracy bilateralnej, a także wyzwania globalne”. Premier Korei zwrócił także uwagę, że „Polska jest pierwszym krajem w Europie Środkowej, do którego weszły firmy koreańskie” oraz że „nasz handel dwustronny dobrze się rozwija, pomimo takich trudności jak pandemia COVID-19 i niestabilność geopolityczna”.

– Zbudowaliśmy w ciągu ostatnich trzydziestu lat silne partnerstwo. Teraz czas na to, abyśmy wykorzystali wzajemne zaufanie i spojrzeli na kolejne trzy dekady w partnerstwie. W szczególności skupiamy się na gospodarkach zielonych i lokalnych. W oparciu o nasze doświadczenie będziemy mogli włączyć się także w działania mające na celu odbudowę Ukrainy – mówił premier Han Duck-soo.

Przez cały dzień na specjalnie zaaranżowanej scenie koreańskiej odbywały się dyskusje, prezentacje

i przemówienia z udziałem przedstawicieli rządów obu państw, ludzi biznesu i naukowców. Pierwsza debata dotyczyła strategicznego partnerstwa łączącego obydwa kraje. Wzięli w niej udział: Wojciech Gerwel – podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, ambasador Republiki Korei w Polsce Hoonmin Lim, prof. Lee Yeonho (Yonsei University), dr Kim Heungchong (Korea University) i prof. Paik Wooyeal (École militaire – IRSEM, Paryż) oraz polscy naukowcy: dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH, prorektor uczelni i dr Oskar Pietrewicz, analityk Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w programie Azja i Pacyfik.

Republika Korei jest jednym z największych inwestorów zagranicznych w Polsce, a firmy takie jak LG Electronics, Samsung Electronics, Heesung Electronics czy Hyundai Motor należą do znaczących pracodawców. Firmy koreańskie stworzyły w Polsce ok. 30 tys. miejsc pracy, w tym w branżach związanych z elektroniką czy bateriami do samochodów elektrycznych. Dzięki tym ostatnim Polska stała się wiodącym wytwórcą baterii i obecnie odpowiada za ponad 30% produkcji europejskiej. Ich eksport stanowił 2,3% w całej polskiej sprzedaży zagranicznej w 2022 r.

Wartość importu towarów i usług z Korei sięgnęła 41 mld zł w 2022 r., a wartość eksportu do Korei wyniosła 4 mld zł – wynika z danych GUS. Republika Korei jest dla Polski ósmym najważniejszym eksporterem, ale dopiero 38. odbiorcą polskich towarów. Ta dysproporcja w bilansie handlowym była jednym z tematów krynickiego forum, a o potrzebie jej zniwelowania mówili zarówno Polacy, jak i Koreańczycy. Kim Heungchong z Korea University wskazywał, że nadwyżka handlowa osiągnięta w relacjach z Polską jest największa wśród europejskich partnerów tego kraju. Z większością państw zachodnioeuropejskich Korea odnotowuje deficyt handlowy.

Hoonmin Lim, ambasador Republiki Korei w Polsce, podkreślał, że nierównowaga handlowa między naszymi krajami powinna się zmniejszyć, Korea powinna importować więcej z Polski, przede wszystkim produktów spożywczych.

– Bardzo się cieszę, że nastąpiło otwarcie Korei na rynek wieprzowiny z Polski, podejmowane są kroki na rzecz otwarcia rynku wołowiny czy drobiu. To są gesty, które dużo znaczą i łączą – mówił Wojciech Gerwel, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP.

Ambasador Hoonmin Lim przypomniał, że relacje dyplomatyczne Polska i Korea nawiązały w 1989 r. – Wejście Polski do UE nadało nowy pęd naszej współpracy, przyspieszyły inwestycje. W 2013 r. oba kraje podpisały umowę o strategicznym partnerstwie. W 2022 r. znów przyspieszyliśmy – rozpoczęliśmy wielkoskalową współpracę w sektorze obronności. Obecnie oba kraje zacieśniają współpracę w obszarach energetyki i infrastruktury – mówił Lim. – Polska w trybie pilnym postanowiła zwiększyć swoje bezpieczeństwo militarne i energetyczne. Korea te potrzeby może spełnić – dodał.

– Stoimy przed zadaniem na przyszłość – i w Polsce, i w Korei – zadaniem budowania konsensusu politycznego niezależnie od wewnętrznych zmian politycznych

w naszych krajach – mówił dr Oskar Pietrewicz, analityk Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych. – Przestrzegam przed tym, żebyśmy nie poszli we wszechstronne partnerstwo, powinniśmy precyzyjnie definiować, co jest podstawą naszej relacji – podkreślał.

– Korea ma nadwyżkę handlową. Jeśli chodzi o region CEE, Polska jest naszym głównym partnerem. Inwestycje rosną. Obserwujemy spójność polityki polskiej i koreańskiej i jej konsekwentne realizowanie przez poszczególne rządy – daje to poczucie stabilności. Polska jest też ważna, jeśli chodzi o regionalny łańcuch dostaw – tłumaczył Kim Heungchong.

Prof. Krzysztof Kozłowski zwrócił z kolei uwagę na 300-procentowy wzrost zainteresowania studentów uczelni ekonomicznych wymianą studencką z Koreą. – To jest wynik z ostatnich siedmiu lat. Odnotowaliśmy stały wzrost zainteresowania studentów tym państwem. Na pewno jesteśmy w momencie zwrotnym. Możemy powiedzieć, że Korea i Polska są blisko siebie – nasze problemy geopolityczne są problemami Korei, problemy Korei są problemami Polski. Nie może nam umknąć fakt, że nasze społeczeństwa są coraz bardziej sobą zainteresowane. To ci ludzie będą stanowili przyszłość naszej gospodarki i naszej polityki – podsumował.

– Budujmy symbiotyczne relacje oparte na wymianie wiedzy, zaawansowanych technologiach, w których nie chodzi tylko o sprzedaż jakiegoś produktu czy krótkoterminowe relacje, tylko o coś, co wykorzystuje szczególne polskie atuty, takie jak wykształcona siła robocza i instytucje badawcze – apelował Wojciech Gerwel.

Minister Jacek Sasin: biznes koreański traktuje Polskę jako dobre miejsce do inwestowania

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć we współpracy polsko-koreańskiej jest obecnie plan budowy elektrowni jądrowej w Pątnowie. To wspólny projekt PGE, ZE PAK oraz Korea Hydro & Nuclear Power Co. (KHNP). Obecnie KHNP jest trzecim największym operatorem elektrowni jądrowych na świecie, w ostatnim czasie zrealizowało z sukcesem jedną z największych inwestycji na świecie – elektrownię jądrową w Barakah w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. W sesji patronackiej PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. podczas Forum Koreańsko-Polskiego poświęconej współpracy w obszarze energetyki jądrowej udział wzięli: Rafał Włodarski – wiceprezes zarządu ds. wsparcia i rozwoju PGE, Joo-ho Whang – prezydent KHNP (Korea Hydro & Nuclear Power Co.), dr inż. Mikołaj Oettingen – ekspert w zakresie energetyki jądrowej z AGH i Kim Moo-Hwan, były rektor POSTECH.

Keynote speech do panelu wygłosił Minister Aktywów Państwowych Jacek Sasin. – Polska jest dobrym, obiecującym krajem do inwestowania, pomimo wojny za granicą. Biznes koreański traktuje Polskę jako dobre miejsce do inwestowania. Mam nadzieję, że inne państwa wezmą przykład z naszych koreańskich partnerów i liczba inwestycji w naszym kraju się zwiększy. Nasza współpraca zyskuje mocny wymiar poprzez zagadnienia energetyki jądrowej. Republika Korei należy w tej chwili do najważniejszych partnerów gospodarczych i politycznych Polski w regionie Azji i Pacyfiku. Stosunki dwustronne, które łączą Polskę i Republikę Korei, rozwijają się dynamicznie, szczególnie w sferze gospodarczej i wojskowej – mówił minister Sasin.

Rafał Włodarski, wiceprezes zarządu PGE, podkreślał, że elektrownia będzie miała znaczący udział w polskim miksie energetycznym. – Gdyby elektrownia, którą planujemy zbudować, już dzisiaj była w systemie energetycznym, to zapewniłaby 2,8 GW energii. Stanowiłoby to 12% krajowego rocznego zapotrzebowania w Polsce. Jest to energia czysta, stabilna i tania – stwierdził.

Zgodnie z planami prąd z elektrowni ma zacząć płynąć w 2035 r. Udział Korei w rozwoju energetyki jądrowej ma być źródłem finansowania i know-how, co wielokrotnie podkreślano na forum. Dr inż. Mikołaj Oettingen z AGH, wykładowca koreańskiej KEPCO International Nuclear Graduate School, wskazywał, że pierwsze elektrownie atomowe w Korei powstały w latach 70. XX w., obecnie działa w tym kraju 25 reaktorów, które zaspokajają ok. 30% krajowego zapotrzebowania. Korea ma też doświadczenie w realizacji projektów zagranicznych w tym zakresie.

Rozmowy o polsko-koreańskiej współpracy zbrojeniowej

Modernizacja polskiej armii dokonuje się m.in. dzięki zakupom koreańskiego sprzętu wojskowego. W 2022 r. reprezentująca polski Skarb Państwa Agencja Uzbrojenia zawarła z koreańskimi podmiotami wielkie kontrakty na zakup czołgów, haubic i samolotów dla Wojska Polskiego. Firma Hyundai Rotem jest odpowiedzialna za dostawy czołgów rodziny K2, Hanwha Defense – za dostawy haubic samobieżnych rodziny K9, a Korean Aerospace Industries – za dostawy samolotów rodziny FA-50.

O polsko-koreańskiej współpracy zbrojeniowej w Krynicy-Zdroju mówili: Mateusz Sarosiek – zastępca dyrektora Departamentu Polityki Zbrojeniowej MON,

minister Eom Donghwan – szef Agencji Planowania Zakupów Obronnych (DAPA), płk Krzysztof Malinowski – szef Szefostwa Badań i Rozwoju w Agencji Uzbrojenia, Cho Jun Whan – dyrektor DAPA, Lee Boo-hwan – executive vice president of Hanwha Aerospace oraz Lee Eui-Seong – senior vice president of Hyundai Rotem.

Eom Donghwan stwierdził, że współpraca w zakresie obronności między Polską i Koreą rozwija się bardzo dynamicznie i istnieje nadzieja na wzniesienie jej na jeszcze wyższy poziom. Wyraził przekonanie, że *broń koreańska może pomóc w obronie Polski*. Wyraził też wolę ze strony Korei, by sprzedawać nie tylko broń, ale też technologie.

Cho Jun Whan opowiedział o projekcie Defense Innovation 4.0. – Ma on na celu zwiększenie możliwości w zakresie obronności w oparciu o najnowsze rozwiązania naukowe i technologiczne, sztuczną inteligencję i roboty, a jednocześnie jest odpowiedzią na zmieniające się warunki społeczne i cywilizacyjne – mówił dyrektor DAPA. Wyraził także przekonanie, że współpraca polsko-koreańska pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo Polski.

Płk Krzysztof Malinowski opowiedział o przebiegu dotychczasowej współpracy polsko-koreańskiej oraz opisał dalsze plany. Wymienił czołgi, haubice samobieżne, wyrzutnie raketowe oraz lekkie samoloty bojowe jako elementy uzbrojenia dotychczas zakupione przez Polskę. Mówił także o planach dalszej wymiany handlowej. – Dostawy z Polski do Korei będą wzrastały wraz ze wzrostem mocy produkcyjnych oraz kompetencji naszego przemysłu w zakresie nowych technologii.

– Wobec wojny w Ukrainie technologie koreańskie mogą pomóc zwiększyć potencjał obronności zwłaszcza w Polsce – uznał Lee Boo-hwan. – Polska jest dobrym przykładem tego, jak wykorzystać zaawansowane koreańskie technologie, także poprzez ich polonizację.

Wiceprezes Hyundai Rotem Lee Eui-Seong przypomniał, że *Polska i Korea sporo przeszły w wyniku tego, że mamy takich sąsiadów, a nie innych (...), ale stajemy się regionalnymi potęgami*. Wyraził nadzieję na długoterminową współpracę w przyszłości i przekonanie, że *wspólnie staniemy się liderami światowego przemysłu*.

Z kolei zastępca dyrektora Departamentu Polityki Zbrojeniowej MON Mateusz Sarosiek podkreślił znaczenie spolonizowanych technologii koreańskich w wojnie w Ukrainie, gdzie stanowią one m.in. *jeden z najbardziej efektywnych systemów artyleryjskich (...), pomagający ukraińskiemu wojsku odpierać ataki rosyjskie, a także przeprowadzać kontrofensywę*. Wyraził przekonanie, że tak udana współpraca możliwa jest dzięki przychylniej postawie koreańskiego rządu i koreańskich firm oraz ogromnemu, niespotykanemu tempu realizowania kontraktów.

Rozbudowa infrastruktury, transport i odbudowa Ukrainy

Kolejnym perspektywnym obszarem współpracy Polski i Korei są duże przedsięwzięcia infrastrukturalne. Strona polska chce czerpać z doświadczeń Koreańczyków m.in. w obszarze kolei dużych prędkości. W ostatnim czasie władze Korei i Polski podjęły także ustalenia w kwestii współpracy przy odbudowie Ukrainy. Wiceminister funduszy i polityki regionalnej, pełnomocnik rządu ds. polsko-ukraińskiej współpracy rozwojowej Jadwiga Emilewicz oraz koreański minister ziemi, infrastruktury i transportu Won Hee-ryong w lipcu br. podpisali 5-letnie memorandum o współpracy w zakresie odbudowy Ukrainy.

Te plany, a także inne wspólne przedsięwzięcia w obszarze transportu i infrastruktury były tematem ko-

lejnjej sesji w ramach Forum Polsko-Koreańskiego. Jej uczestnikami byli minister Jadwiga Emilewicz i minister infrastruktury Andrzej Adamczyk, a ze strony koreańskiej – Kang Hee-up, szef Metropolitan Transport Commission w Ministerstwie Transportu. Jak zaznaczył minister Andrzej Adamczyk, nowoczesna, zrównoważona i trwała infrastruktura transportowa ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Polski i regionu Europy Środkowej. – W ostatnich latach Polska stała się największym miejscem inwestycji infrastrukturalnych w Europie. Jest bramą transportową do Europy Środkowej i Ukrainy. Nasze dotychczasowe dynamiczne działania niewątpliwie będą podstawą intensyfikacji współpracy z partnerami międzynarodowymi zaangażowanymi w odbudowę Ukrainy – powiedział szef resortu infrastruktury.

Także minister Jadwiga Emilewicz zwróciła uwagę, że odbudowa Ukrainy będzie wymagać inwestycji infrastrukturalnych w Europie Środkowo-Wschodniej. – To m.in. rozbudowa infrastruktury portów, szlaków transportowych. Stoimy przed zadaniem zaprogramowania i włączenia tych niezbędnych inwestycji w strumień finansowania UE i innych instytucji.

W dyskusji w ramach sesji uczestniczyli Patrycja Brudnicka z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Won Byung-Chul – wiceprezydent Korea Overseas Infrastructure & Urban Development Corporation (KIND) i Lim Jong Il – wiceprezes Korea Railroad Corporation (KORAIL).

Przedstawiciele Republiki Korei podkreślali chęć inwestycji w Ukrainie. Kang Hee-up z Ministerstwa Transportu wskazywał, że mogliby w ten sposób podzielić się swoimi doświadczeniami z odbudowy kraju po wojnie z lat 50. Natomiast Won Byung-Chul stwierdził, że polskie i koreańskie zasoby się uzupełniają. – Polska ma dużą wiedzę o Ukrainie. My tego nie mamy, ale mamy technologię i finanse. Łącząc nasze siły, możemy razem prowadzić inwestycje związane z odbudową Ukrainy – stwierdził.

Polska i Republika Korei współpracują także przy realizacji projektu Centralnego Projektu Komunikacyjnego (CPK). Ponad dwa miesiące temu koreańskie konsorcjum podpisało umowę ze spółką CPK na zaprojektowanie linii kolejowej dużych prędkości pomiędzy Katowicami a granicą polsko-czeską. Wartość kontraktu to 134 mln zł, a realizować go będą Korea National Railway oraz Dohwa Engineering. Kang Hee-up podkreślał, że Korea będzie ważnym partnerem dla Polski, ponieważ sama jest jednym z liderów w zakresie szybkich kolei.

Minister Marcin Przydacz: udział premiera w Forum pokazuje, jak bardzo Korea stawia na nasz kraj

Współpraca koreańsko-polska w obszarze handlu, inwestycji i łańcuchów dostaw była kolejnym obszarem dyskutowanym podczas Forum Polsko-Koreańskiego. W sesji na ten temat głos zabrali: Paweł Kurtasz – prezes zarządu Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, Jerzy Kwieciński – wiceprezes zarządu Banku Pekao S.A., Zenon Kosiniak-Kamysz – były ambasador RP w Singapurze i polski przedstawiciel w Radzie Gubernatorów Fundacji Azja-Europa (ASEF) oraz przedstawiciele strony koreańskiej: Ahn Dukgeun – minister handlu Korei, Kim Hyun Cheol – szef Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji w Europie (KOTRA Europe) oraz Shin Hyong Soo – managing director of LS Cable & System.

– W 2022 r. wartość handlu między Polską a Koreą wyniosła prawie 9 mld dolarów – wskazał Ahn Dukgeun. Dodał, że wymiana handlowa znacząco przyspieszyła po podpisaniu umowy o wolnym handlu między Koreą a Unią Europejską w 2010 r. Natomiast Kim Hyun

Cheol zauważył, że również wydarzenia polityczne miały wpływ na relacje polsko-koreańskie.

– Wraz ze zmianą sytuacji geopolitycznej nasze kraje zdecydowały się zacieśnić współpracę w zakresie łańcuchów dostaw – stwierdził. Szef KOTRA w Europie liczy, że w przyszłości współpraca obu krajów może prowadzić do wspólnego wychodzenia na inne rynki zagraniczne. Shin Hyon wskazał, że obecność LS Cable w Polsce umożliwia im dostęp do rynku europejskiego. – Cieszymy się, że możemy współpracować z takim partnerem jak Polska. Mamy tu dwa zakłady, dzięki którym nasze produkty trafiają na niemal cały rynek unijny. W naszych zakładach pracują wykształceni pracownicy – powiedział.

Jerzy Kwieciński zwrócił uwagę, że Polskę i Koreę łączy to, że gospodarki obu tych krajów są otwarte i nastawione na eksport. – Polska wartość eksportu do PKB to ok. 60%, a w Korei – 85%. Są to wartości znacząco powyżej średniej. Obie gospodarki musiały też powstać z popiołów. Po wojnie w latach 50. koreańska urosła od jednej z najbiedniejszych do jednej z wiodących. Dziś Korea należy do najważniejszych eksporterów na świecie, a Polska aspiruje do tego, żeby jej rola w tym zakresie rosła – analizował Jerzy Kwieciński. Zwrócił także uwagę na to, że nierównowaga w bilansie handlowym między Polską a Koreą wynika m.in. z tego, że koreańskie inwestycje w Polsce przyczyniają się do polskiego eksportu, ale nie do Korei, tylko do innych krajów. – Korea wybrała Polskę jako drzwi do Europy, a my jesteśmy na to dobrze przygotowani – mówił wiceprezes zarządu Banku Pekao S.A.

– Aż sześć spośród dziesięciu największych inwestycji zagranicznych pod względem wolumenu zainwestowanego kapitału w latach 2000–2022 pochodziło z Korei – podkreślił Paweł Kurtasz, dodając, że w analogicznym rankingu biorącym pod uwagę liczbę stworzonych miejsc pracy w ramach inwestycji trzy spośród dziesięciu firm stanowiły przedsiębiorstwa koreańskie. Coraz częściej uczestniczą one także w budowie polskiej infrastruktury krytycznej, takiej jak Centralny Port Komunikacyjny, elektrownia atomowa czy Olefiny. Paweł Kurtasz mówił także, że chociaż istnieje duża dysproporcja w wymianie handlowej między Koreą a Polską, Polska zdecydowanie więcej importuje, niż eksportuje, polscy przedsiębiorcy coraz częściej mają szansę zaistnieć na koreańskim rynku. – Korea musi importować 70% żywności, a 75% mleka wyprodukowanego w technologii UHT w Korei pochodzi z Polski – wskazywał. Jak zauważył Kurtasz, coraz więcej firm jest zainteresowanych wejściem na rynek koreański. Biuro PAIH w Seulu doprowadziło w ubiegłym roku do podpisania dziesięciu kontraktów eksportowych, a w tym roku jest ich już dziewięć. Obecnie ponad 200

przedsiębiorców jest zainteresowanych eksportem na koreański rynek.

Kim Hyun Cheol potwierdził, że Korea chce importować polskie produkty spożywcze, a dzięki umowom o współpracy podpisanym w lipcu będzie to łatwiejsze. Dodał, że dobrze wykształcone i liczne zasoby ludzkie są ważnymi zaletami inwestowania w Polsce. Z kolei Zenon Kosiniak-Kamysz wskazał, że naszym atutem jest wielkość gospodarki oraz lokalizacja w centrum Europy, również atrakcyjność Polski zwiększyła się w ostatnich latach. – Nastąpiła znacząca poprawa infrastruktury drogowej, a także rozwinęliśmy sieć połączeń, dzięki czemu obecnie mamy bezpośrednie połączenie lotnicze do Seulu – mówił Zenon Kosiniak-Kamysz.

Według Jerzego Kwiecińskiego między Polską a Koreą powinien wzrosnąć ruch turystyczny. Przyczyniłoby się to do jeszcze większej intensyfikacji współpracy, która właśnie wkracza w nową erę. – Korea jest już nie tylko największym azjatyckim inwestorem w Polsce, lecz także staje się jednym z największych partnerów Polski z całego świata. Ostatnio dotyczy to nie tylko aspektów ekonomicznych, ale również politycznych w związku ze współpracą w sektorze obronności – mówił, wskazując, że do tej współpracy potrzebne jest finansowanie. Liczy na to, że przyczyni się do tego Bank Pekao S.A.

– Kilka miesięcy temu podpisaliśmy porozumienie o współpracy z KB Kookmin Bank, największym bankiem Korei. Chcielibyśmy współpracować zarówno z koreańskimi firmami w Polsce, jak i z polskimi przedsiębiorstwami inwestującymi w Korei – mówił Jerzy Kwieciński.

Forum Koreańsko-Polskie stało się okazją do zacieśnienia więzi między dwoma krajami, a także platformą dla rozmów o wielkich inwestycjach i rozwoju. Minister Marcin Przydacz zwrócił uwagę na fakt, że wizyta koreańskiego premiera w Polsce odbyła się

zaledwie kilka tygodni po wizycie prezydenta tego kraju – Yoona Suk-yeola. – Udział premiera w Forum pokazuje, jak bardzo Korea Południowa jest zainteresowana Polską i jak bardzo stawia na nasz kraj w tej części Europy – powiedział szef Biura Międzynarodowego w KPRP.

Polska, Ukraina, Europa – ważne dyskusje z udziałem przedstawicieli biznesu i administracji

Tematy związane ze wsparciem i odbudową Ukrainy były ważną częścią agendy Krynicy Forum 2023. Debaty poświęcone tej tematyce zostały zorganizowane na scenie ukraińskiej, a inauguracyjną dyskusję zatytułowano „Ukraina – Polska – Unia Europejska. Reakcja na rosyjską agresję i dalsza współpraca – próba bilansu”. W debacie wzięli udział: Wasyl Zwarycz – ambasador Ukrainy w Polsce, Maciej Popowski – dyrektor generalny ds. Europejskich Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (DG ECHO), Łukasz Kmita – wojewoda Małopolski oraz Paweł Borys – prezes zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju, przewodniczący rady nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego. Rozmowę poprowadził red. Tomasz Jędruchów, który był korespondentem TVP na Ukrainie od początku rosyjskiej pełnoskalowej inwazji, odznaczony przez prezydenta Wołodymyra Zełenskiego Orderem „Za Zasługi” III Klasy.

– Od pierwszych dni tego ataku Małopolanie włączyli się w pomoc, dając jednoznaczny sygnał o swojej solidarności z Ukraińcami – podkreślał wojewoda Łukasz Kmita. – Nieoceniony wkład w tę sztafetę pomocy wniosły samorządy oraz służby: Państwowa Straż Pożarna, żołnierze z 11. Małopolskiej Brygady Obrony

Terytorialnej, Policja, harcerze. Dzięki wspólnej pracy i dobrej organizacji, w myśl zasady „razem jesteśmy silniejsi”, uchodźcy z Ukrainy sprawnie otrzymywali potrzebne wsparcie. Dziękuję wszystkim, którzy uczestniczyli w tych działaniach.

– Trwająca wojna jest walką o Ukrainę, ale jest też walką o cały wolny świat – podkreślił Wasyl Zwarycz. Po zakończeniu debaty ambasador napisał w mediach społecznościowych: „Dziękuję za ciekawą dyskusję w ramach Krynicy Forum o współpracy Ukraina-Polska-EU w obliczu agresji rosyjskiej. Ważne i budujące wypowiedzi @MPopowskiEU, @Lukasz_Kmita, @PawelBorys. Wspaniałe moderowanie przez @tdjedruchow”.

Minister Jadwiga Emilewicz o wspieraniu polskiego biznesu na Ukrainie

Na scenie ukraińskiej debatowano o udziale polskich przedsiębiorców w dziele odbudowy Ukrainy oraz o tym, jakiego wsparcia potrzebują, by stać się ważnym partnerem. – Ze wsparciem dla udziału polskiego biznesu w odbudowie Ukrainy nie czekamy na dzień „po” zakończeniu wojny – mówiła minister Jadwiga Emilewicz. – Polscy przedsiębiorcy są ciągle obecni na Ukrainie i coraz bardziej zainteresowani nowymi projektami w ramach odbudowy. Naszym zadaniem jest zapewnienie im instrumentów wsparcia, które pomogą bezpieczniej prowadzić działalność na rynku ukraińskim. Pierwszym takim rozwiązaniem są gwarantowane przez Skarb Państwa ubezpieczenia eksportowe KUBE.

Rafał Brzoska, współzałożyciel i prezes zarządu Grupy Kapitałowej Integer, mówił o tym, co może poprawić wizerunek inwestycyjny Ukrainy. – Biznes na Ukrainie

to konkretne nakłady, ale też ryzyko, zwłaszcza polityczne, które powinno rozkładać się m.in. na instytucje światowe, np. w kwestii powoływania specjalnych funduszy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Kluczowa jest gwarancja ochrony kapitału, a dać ją powinny rząd, Unia Europejska i m.in. Bank Światowy. Kapitał się znajdzie, ale musimy ograniczyć ryzyko w obszarach, których nie kontrolujemy. Ukraina to pole minowe. Rolą prezydenta Ukrainy i rządu jest zachęcić inwestorów do działania.

Jacek Piechota, prezes Polsko-Ukraińskiej Izby Gospodarczej, zwrócił uwagę, że wśród polskich inwestorów jest ogromne zainteresowanie obecnością na Ukrainie. – Dzisiaj w Izbie mamy ok. 500 firm polskich i ukraińskich. Następuje w Ukrainie ożywienie gospodarcze.

Jarosław Fuchs, wiceprezes Banku Pekao S.A., ocenił, że korzystna byłaby sytuacja, w której polski biznes otrzymałby 10% udziału w procesie odbudowy Ukrainy. – Naszą rolą, rolą rynku finansowego, będzie wspierać polski biznes i biznes ukraiński – mówił. Szymon Waszczyn, prezes zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Polskich na Ukrainie, zwracał uwagę na problemy związane z działaniem ukraińskiej administracji skarbowej, nieprzejrzyste prawo, wysoki poziom korupcji i brak transparentnych warunków przetargów. Dodatkową trudnością mogą okazać się braki kadrowe związane z faktem powołania do wojska dużej liczby osób.

Wsparcie dla Ukrainy – kultura i sport

Na Krynicy Forum 2023 nie zabrakło także akcentów i wydarzeń związanych z relacjami polsko-ukraińskimi w obszarze kultury i sportu. Podczas koncertu „Serce Europy” Natalia Kukulska zaśpiewała „Sen o Wiktorii”, występując na scenie wspólnie z ukraińską dzie-

czynką, która recytowała wiersz o swojej ojczyźnie. Jeszcze przed koncertem odbyła się debata pt. „Maraton solidarności. Jak polskie środowisko sportowe pomaga Ukrainie?” z udziałem m.in. Roberta Korzeniowskiego, czterokrotnego mistrza olimpijskiego zaangażowanego w pomoc ukraińskim zawodnikom. W dyskusji moderowanej przez red. Marka Soleckiego z Radia Kraków uczestniczyli także Wasyl Turchyn – dyrektor ds. komunikacji i marketingu klubu sportowego „Galiczanka” Lwów oraz przedstawiciele Fundacji Folkowisko.

– Uważam, że każdy, kto wspiął się na sportowy szczyt, ma obowiązek moralny zrobić coś więcej niż samo tylko zdobywanie medali i pucharów czy ustanawianie rekordów. Stając na podium, otrzymujemy specjalny mandat społeczny. Możemy i powinniśmy go wykorzystywać do głoszenia i upowszechniania ważnych wartości. W dzisiejszych czasach jedną z takich wartości jest komunikowanie naszej niezgody na zbrodniczą agresję oraz na relatywizowanie tej strasznej wojny – mówił Robert Korzeniowski w wywiadzie dla organizatorów Krynicy Forum 2023.

Bezpieczeństwo strategiczne: debaty z udziałem dowódców Wojska Polskiego

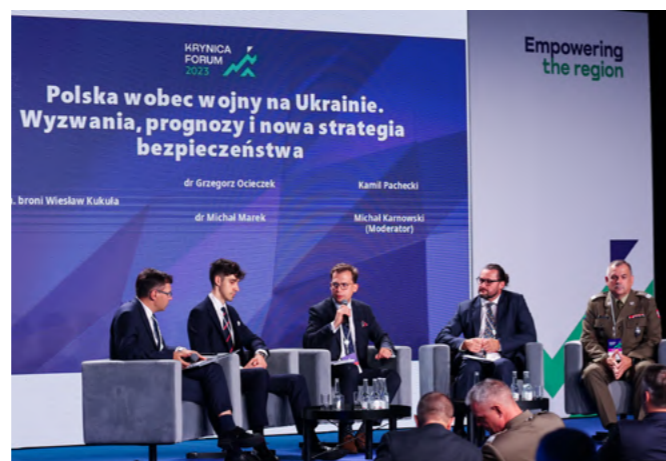
„Polska wobec wojny na Ukrainie. Wyzwania, prognozy i nowa strategia bezpieczeństwa” to tytuł debaty, w której udział wzięli gen. broni Wiesław Kukuła – dowódca generalny Rodzajów Sił Zbrojnych, dr Grzegorz Ociecek – adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego (Wydział Prawa i Administracji UKSW), dr Michał Marek – prezes zarządu Centrum Badań nad Współczesnym Środowiskiem Bezpieczeństwa oraz Kamil Pachecki – specjalista ds. bezpieczeństwa strategicznego i polityki międzynarodowej. W debacie moderowanej przez red. Michała Karnowskiego poruszono m.in. wątki związane z organizacją i liczebnością armii, problemem dezinformacji i karaniami za szpiegostwo, a także kwestię świadomości społecznej na temat zagrożeń i bezpieczeństwa kraju.

– Wielkie spustoszenie w naszej mentalności, świadomości wywołały czasy pozornego bezpieczeństwa, uśpienia społeczeństwa. Walczyliśmy z tym paradygmatem bardzo długo i przyszła wojna w Ukrainie, która zweryfikowała błyskawicznie, jak wygląda współczesna wojna, jakie powinny być siły zbrojne. Proszę, byśmy o tym fałszywym paradygmacie jak najszybciej zapomnieli. Jest całkowicie błędny. Wtłacza w nas myślenie, że jeżeli będziemy posiadali armię dużą, to ona nie będzie odpowiednia jakościowo. Liczebność nie wyklucza jakości – podkreślał gen. Kukuła.

Gen. Błazeusz o obecności armii USA w Polsce

W debacie pt. „Bezpieczeństwo strategiczne Polski a współpraca polsko-amerykańska” uczestniczyli: gen. broni dr Piotr A. Błazeusz – I zastępca szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Marcin Przydacz – sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP, szef Biura Polityki Międzynarodowej, dr hab. Małgorzata Zachara-Szymańska, prof. UJ – ekspertka w obszarze przywództwa i polityki zagranicznej USA oraz Michał Baranowski – dyrektor warszawskiego biura German Marshall Fund of the United States (GMF), dyrektor zarządzający GMF East.

Minister Marcin Przydacz zauważył, że zaangażowanie militarne USA w Polsce wzrasta od prezydentury Ba-

racka Obamy. Oceniał, że stosunki polsko-amerykańskie rozwijają się bardzo dobrze bez względu na to, czy urząd prezydenta sprawuje demokratą czy republikanin.

– Polska stała się państwem będącym dla Stanów Zjednoczonych mocnym punktem odniesienia – i w Europie, i w regionie. Ameryka w naturalny sposób zainteresowała się Polską w związku z agresją Rosji na Ukrainę – mówiła w wywiadzie przed Forum dr hab. Małgorzata Zachara-Szymańska.

Gen. Błazeusz, pytany o możliwość stałej obecności amerykańskiej armii w Polsce, odparł, że „to już się dzieje”. W Polsce stacjonuje 10 tys. Amerykanów, w Camp Kościuszko znajduje się wysunięte dowództwo V Korpusu Sił Lądowych, a w system dowodzenia włączeni zostali polscy dowódcy. Dodał też, iż kwestia „nuclear sharingu” nie może być tematem tabu.

Rada ds. Bezpieczeństwa i Obronności przy Prezydencie RP o przemianach środowiska bezpieczeństwa Polski

Członkowie Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP wzięli udział w debacie pt. „Wojna na Ukrainie jako katalizator przemian środowiska bezpieczeństwa RP”. Uczestnikami dyskusji byli: gen. dyw. (rez.) dr inż. Roman Polko – komandos, dwukrotny dowódca GROM, doktor zarządzania, prof. Andrzej Janusz Zybortowicz – doradca społeczny Prezydenta RP, przedstawiciel Prezydenta RP w Kolegium ds. Służb Specjalnych, Izabela Albrycht – dyrektor Centrum Cyberbezpieczeństwa AGH oraz dr hab. Przemysław Żurawski vel Grajewski – przewodniczący Rady ds. Bezpieczeństwa i Obronności, prof. Uniwersytetu Łódzkiego w Katedrze Teorii Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.

– W dalszym ciągu aktualne pozostaje to, że samemu wojny się nie wygra – zauważył gen. Roman Polko. – Musimy szukać koalicjantów. Stąd też z punktu widzenia polskich interesów ważne są relacje gospodarcze,

ale też strategiczne partnerstwo ze Stanami Zjednoczonymi. Na nich w chwilach kryzysu można liczyć, bo od razu przerzucają swoje siły. Ważne jest umacnianie NATO, skłonienie naszych partnerów, którzy się ociągają z pomocą Ukrainie, do tego, by też brali odpowiedzialność za własne bezpieczeństwo.

Prof. Przemysław Żurawski vel Grajewski zwrócił z kolei uwagę na znaczenie przemian świadomości społecznej. – Jedną z najważniejszych przemian, jaka u nas nastąpiła, jest to, że Polacy wiedzą, iż zagrożenie jest realne. Wiedzą, że okupacja rosyjska będzie oznaczała to co zawsze, czyli eksterminację elit i generalnie wyniszczenie kraju. Jedyną możliwością zaślonycia się przed tym zagrożeniem jest siła wojskowa.

Debata patronacka BBN o projekcie ustawy ws. działań na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego objęło patronatem debatę pt. „Polska odpowiedź na zagrożenia konwencjonalne i hybrydowe. Wnioski z prezydenckiego projektu ustawy”. Uczestniczyli w niej gen. broni Krzysztof Król – szef sztabu w Sojusznicy Dowództwie Sił Połączonych w Brunssum (Holandia), dr Piotr Zuzankiewicz – dyrektor Departamentu Strategii i Planowania Obronnego w Ministerstwie Obrony Narodowej, gen. dyw. (rez.) Andrzej Reudowicz – doradca szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, gen. broni Dariusz Łukowski – zastępca szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego oraz dr hab. Przemysław Paździorek z Akademii Sztuki Wojennej. Debata wysłuchał szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego, minister Jacek Siewiera.

Uczestnicy podkreślali konieczność dostosowania krajowych przepisów do zmieniającej się od jakiegoś czasu doktryny NATO, szczególnie w zakresie funkcji odstraszania. Goście zwracali uwagę na kwestię relacji między intencjami politycznymi a działaniami armii w odniesieniu do planowania strategicznego. Jednym z celów ustawy ma być stworzenie nowych narzędzi reagowania na zagrożenia hybrydowe.

Gen. Dariusz Łukowski uzasadnił konieczność nowej ustawy – Przy dualizmie władzy niezbędne jest dokonanie bardzo szczegółowych regulacji prawnych, któ-

re będą w sposób jednoznaczny wskazywały zakres kompetencji, podział oraz konsekwencje pewnych działań podejmowanych przez obie strony – wyjaśnił. – Ustawa pozwala skuteczniej użyć siły zbrojnej w sytuacjach zagrożenia, szczególnie w sytuacjach niedodefiniowanych.

Dr Piotr Zuzankiewicz nawiązał do współczesnych zagrożeń i innych niż militarne aspektów wojny, uznając, że *rozwoj technologii powoduje, że kwestie związane z konfliktem poniżej progu wojny, zagrożeniami hybrydowymi są niezwykle ważne.*

Z kolei dr Przemysław Paździorek zaakcentował znaczenie oceny ryzyka przy podejmowaniu odpowiedzi na zagrożenia. Gen. Krzysztof Król, opierając się na swoim doświadczeniu wyniesionym z pracy w strukturach NATO, stwierdził, że *odstraszanie w czasie pokoju stało się również jedną z misji NATO.* Podkreślił też duże znaczenie kompleksowego ujęcia bezpieczeństwa państwowego w ustawie.

Ekspert o tym, czy nowoczesne technologie zastąpią tradycyjne narzędzia prowadzenia wojny

„Technologia na wojnie. Czy w nowym wyścigu systemy i programy są ważniejsze od czołgów i rakiet?” – pod takim tytułem odbyła się pasjonująca debata ekspertów o znaczeniu nowoczesnych technologii we współczesnych działaniach wojennych. Punktem odniesienia była oczywiście sytuacja na Ukrainie, gdzie na szeroką skalę wykorzystywany jest nowoczesny system zarządzania polem walki.

W dyskusji wzięli udział: gen. bryg. Marcin Górka – dyrektor Departamentu Innowacji w Ministerstwie Obrony Narodowej; prof. Andrzej Janusz Zybortowicz – doradca społeczny Prezydenta RP, przedstawiciel Prezydenta RP w Kolegium ds. Służb Specjalnych; dr Bolesław Piasecki – pracownik Palantir Technologies, badacz obszaru bezpieczeństwa i służb specjalnych; płk Krzysztof Malinowski – szef Szefostwa Badań i Rozwoju w Agencji Uzbrojenia oraz gen. bryg. rez. Janusz Sobolewski – dyrektor biura – Departament Projektów Zbrojeniowych PGZ S.A.

– Zastosowanie nowoczesnych technologii na polu walki pozwala na osiągnięcie dwojakiego rodzaju efektów. Po pierwsze, na podstawie danych, które już posiadamy i które są gromadzone przez dotychczas istniejące sensory, czujniki i różne urządzenia, których zadaniem jest badanie rzeczywistości – np. zdjęć w mediach społecznościowych, nagrań z dronów, zdjęć satelitarnych – oprogramowanie pozwala wydobyć korelacje, które są nie do wyłapania przez człowieka, a na ich podstawie może sugerować proaktywnie pewne rozwiązania. Drugi rodzaj przewagi, którą daje oprogramowanie, to automatyzacja procesów – mówił dr Bolesław Piasecki w wywiadzie dla organizatorów Krynicy Forum 2023.

Jak dodał, sformułowana w temacie debaty dycho- tomia pomiędzy oprogramowaniem i sprzętem jest dycho- tomia fałszywą. – Nawet najlepszy sprzęt bez odpowiedniego wsparcia oprogramowania, sztucznej inteligencji, zintegrowanych systemów nie jest w stanie działać w pełni efektywnie. I oczywiście samo oprogra- mowanie bez sprzętu także nie jest w stanie realizować swojej misji zapewnienia bezpieczeństwa państwa. Tak naprawdę to rewers i awers tej samej monety.

Ekspert o odporności na cyberzagrożenia

O wpływie technologii na bezpieczeństwo rozmawiali także uczestnicy debaty „Od trolla do szpiega. Przeciwdziałanie cyberprzestępcom i cyberszpiegostwu jako zadanie dla instytucji i obywateli”. Gośćmi panelu byli: płk Łukasz Jędrzejczak – zastępca dowódcy Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, Błażej Szczeciński – wiceprezes zarządu Banku Pekao S.A., dr hab. Marcin Wielec, prof. UKSW – dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie i Marta Gromada, ekspertka ds. przeciwdziałania dezinformacji w NASK PIB.

Dzięki temu, że prelegentami były osoby reprezentu- jące różne sektory, możliwa była rozmowa o kompleksowości systemu walki z cyberzagrożeniami, która musi opierać się na współpracy administracji, wojska, biznesu i instytucji finansowych.

– Tylko dzięki tej współpracy mamy szansę w tym wy- ścigu. Możemy nie tylko wziąć w nim udział, ale także wygrać – przekonywał Błażej Szczeciński. – Trzeba jednak pamiętać, że to jest ultramaraton, w którym na bieżą- co musimy analizować mnóstwo danych i reagować błyskawicznie – mówił prezes Błażej Szczeciński. – Są pew- ne działania, które powinny wejść na stałe do edukacji wczesnoszkolnej. Nie chodzi o skomplikowaną wiedzę

techniczną, bardziej o pewne nastawienie. Kluczowe jest podwyższanie świadomości zagrożeń i zachowanie czujności. Rzeczywistość wyprzedza, niestety, wprowadzane przepisy chroniące użytkowników. Prawo stara się przewidywać rzeczywistość, ale to niezwykle trudne – jeśli nie wręcz niemożliwe – zadanie.

– Jesteśmy w bardzo ciekawym momencie, ponieważ wszyscy celebруем rozwój sztucznej inteligencji. Wszyscy się z tego bardzo cieszymy, pomagają nam w codziennej pracy, ale my w NASK-u się nie cieszy- my, ponieważ ułatwia ona pracę dezinformatora – za- uważała Marta Gromada. – Obserwujemy użycie tech- niki deepfake’u, przekształcenie głosu i twarzy osób znanych, by przedstawić ich w innej wersji, w takiej, w której będą wiarygodne, mówiły kłamstwa, a my jako odbiorcy uwierzmy w to, co widzimy – prze- strzegła ekspertka.

– Sztuczna inteligencja wydaje się czymś wspaniałym, ale przynosi także nowe zagrożenia. Spodziewamy się ataków generowanych przez sztuczną intelligen- cję, nowych, z którymi się jeszcze nie spotykaliśmy. Będą powstawały nowe metody, których nasi anality- cy będą musieli się dopiero nauczyć – mówił płk Łu- kasz Jędrzejczak. – Wojna na Ukrainie zmieniła bardzo wiele. Cały sektor bankowy, cała infrastruktura jest postawiona w bardzo wysokim reżimie cyberbezpie- czeństwa. W mojej ocenie możemy powiedzieć, że jako kraj się sprawdziliśmy – ocenił pułkownik.

Debata o fenomenie zain- teresowania geopolityką

Dr Witold Repetowicz – adiunkt w Akademii Sztuki Wojennej (w roli moderatora), Paweł Musiałek – pre- zes Klubu Jagiellońskiego oraz Krzysztof Wojczal – analityk geopolityczny, autor bloga krzysztofwojczal. pl wzięli udział w panelu „Fenomen zainteresowania geopolityką po 24 lutego 2022 r. Jak przewidywać roz- wój wypadków i tworzyć skuteczne strategie?”.

– Śledząc media społecznościowe, obserwując nie- które środowiska, odnoszę wrażenie, że obecnie wie- le osób uważa, iż geopolityką, tworzeniem strategii, może zajmować się niemal każdy – mówił w trakcie dyskusji dr Repetowicz. – Od lat wiadomo, że 37 mln Polaków zna się na piłce nożnej, po 24 lutego to zjawis- ko rozprzestrzeniło się także na geopolitykę – ocenił Krzysztof Wojczal. – Wiele osób zabiera głos w spra- wach geopolitycznych, rozprzestrzenia bon moty, nie mając wiedzy ani kompetencji. A żeby wygłosić jed- no zdanie, trzeba wcześniej przeczytać co najmniej

10 zdań. Widać jednak zmianę, wiele osób zgłębia wiedzę i czerpie ją od ludzi kompetentnych. Jest więc nuta optymizmu, społeczeństwo zaczyna mieć kompetencje w kwestiach tego, co jest w naszym interesie narodowym, jak postrzegać państwo, jego cele.

Prezes Klubu Jagiellońskiego ocenił, że geopolitycy, obok m.in. think-tanków i środowiska akademickiego, odgrywają ważną rolę. – Na uniwersytetach często są osoby, które mają wiedzę bardzo ograniczoną, albo niezaktualizowaną – podkreślał Paweł Musiałek. Podczas debaty eksperci poruszyli m.in. wątki związane z bronią atomową, wojną na Ukrainie oraz strategią i perspektywami dotyczącymi Rosji. – Rosja może się rozpaść i musimy być na to gotowi, to nasz interes narodowy. Polska musi zgromadzić potencjał, by być bezpieczna – bo taki scenariusz może być zagrożeniem dla całego regionu – mówił Krzysztof Wojczal.

Rada ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP o bezpieczeństwie żywnościowym

„Żywiąc, bronią. Rolnicy i producenci żywności dla bezpieczeństwa Polski” – pod takim hasłem dyskutowali członkowie Narodowej Rady Rozwoju w debacie zorganizowanej w ramach ścieżki programowej „Bezpieczeństwo strategiczne”. W dyskusji uczestniczyli: Jan Krzysztof Ardanowski – były minister rolnictwa i rozwoju wsi, przewodniczący Rady ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP, prof. Sylwester Tabor – rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prof. dr hab. Marek Wigier z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego oraz Wiktor Szmulewicz – prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

– Rolnictwo, które sprawnie produkuje żywność, nie jest dane raz na zawsze, bezpieczeństwo żywnościowe Polski nie jest oczywiste. Dlatego najważniejsze jest trwałe zabezpieczenie Polakom dostępu do żywności. Musimy zadbać o własne, nowoczesne, wydajne rolnictwo. Ogromne koncerny zaczynają inwestować w sztuczne mięso, mleko. Gdy rolnictwo przestanie być potrzebne, ktoś inny przejmie kontrolę nad społeczeństwem. Trzeba zastanowić się, jak wprowadzać zmiany cywilizacyjne, by nie zniszczyć rolnictwa – przekonywał minister Ardanowski.

Uczestnicy panelu poruszyli m.in. kwestię przewag konkurencyjnych polskiego rolnictwa, którymi są jakość i cena produktów oraz innowacyjność i fachowe przygotowanie polskich rolników. Omawiali kwestie pojawiających się problemów suszowych i zagospodarowania przestrzennego. Eksperti podkreślali, że skuteczność i sukces w rolnictwie nie zależą wyłącznie od wielkości gospodarstwa, ale przede wszystkim od właściwego jego sprofilowania.

Narodowa Rada Rozwoju jako forum debaty

Panel zatytułowany „Narodowa Rada Rozwoju jako forum debaty o charakterze konsultacyjno-doradczym przy Prezydencie RP” poświęcony był roli NRR, jej celom, zrealizowanym zadaniom i planom na przyszłość. W panelu udział wzięli: prof. Piotr Czauderna – przewodniczący Rady ds. Ochrony Zdrowia, Jan Krzysztof Ardanowski – przewodniczący Rady ds. Rolnictwa, prof. Marek Rymśza – przewodniczący Rady ds. Społecznych oraz Jarosław Stawiarski – przewodniczący Rady ds. Samorządu Terytorialnego. Moderatorem dyskusji był Piotr Ćwik, zastępca Szefa Kancelarii Prezydenta RP.

Jan Krzysztof Ardanowski, odnosząc się do głównych obszarów działalności Rady ds. Rolnictwa, stwierdził, że jedną z najważniejszych spraw jest trwałe zabezpieczenie dostaw żywnościowych, czyli bezpieczeństwo żywnościowe. Poruszył także temat wprowadzania zmian cywilizacyjnych w polskim rolnictwie, przyznając, że jedną z podstaw jest edukacja, gdyż w dużej mierze od edukacji będzie zależało, czy w zmieniającym się, coraz bardziej skomplikowanym świecie rolnicy będą w stanie sobie poradzić. (...) System kształcenia, zarówno na poziomie szkół rolniczych, ale też wydziałów rolniczych i pokrewnych na uczelniach, to jest przyszłość polskiego rolnictwa, jeżeli to rolnictwo ma sprostać globalnej konkurencji, ma wykorzystać innowacyjne rozwiązania. Podkreślił też, że niezwykle ważne dla przyszłości rolnictwa jest budowanie zgody narodowej co do przyszłości wsi i rolnictwa, uzmysłowienie społeczeństwu, jak istotną rolę odgrywają obszary wiejskie dla całego społeczeństwa.

Prof. Czauderna wspominał o ustawie o narodowej strategii onkologicznej oraz ustawie o funduszu medycznym jako sukcesach Rady ds. Ochrony Zdrowia. Skupił się przede wszystkim na ustawie dotyczącej Centrum Zdrowia 75+, dotyczącej szczególnych form opieki geriatrycznej, która odpowiada na problem starzejącego się społeczeństwa i stanowi kompleksowy system, który umożliwi utrzymywanie osób starszych jak najdłużej w samodzielności. Jako kluczowe tematy przyszłych działań Rady wymienił przygotowanie opracowania na temat bezpieczeństwa lekowego Polski i przygotowanie ustawy umożliwiającej poprawę szczególnej opieki medycznej nad dziećmi.

Prof. Rymśza poruszył temat Centrum Usług Społecznych jako flagowego projektu Rady ds. Społecznych, twierdząc, że ważną stroną jego działalności jest zmiana filozofii wizerunkowej, która pozwala na korzystanie ze wsparcia Centrów przez ludzi, którzy wcześniej nie korzystali z pomocy społecznej z powodów wizerunkowych czy światopoglądowych, mimo że takiej pomocy potrzebowali. Odnosząc się do innych dzia-

łań Rady, przypomniał też, że ważnym projektem jest koncepcja asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami jako rozwiązania systemowego, która jest jednym z kluczowych wymiarów poprawy jakości życia osób, które mają pewne ograniczenia. Podobnie jak prof. Czauderna, również prof. Rymśza kładł nacisk na konieczność minimalizowania wykluczenia społecznego osób starszych, niepełnosprawnych czy samotnych.

Marszałek Stawiarski podkreślał, że Rada ds. Samorządu Terytorialnego jest organem, który reaguje dynamicznie i porusza na bieżąco tematy kształtowane przez sytuację. Przytoczył przykłady gospodarki odpadami, którą określił jako jeden wielki zbiorowy obowiązek będący na barkach samorządów. Wspomniał też o będącej dużym sukcesem Rady ustawie o drogach gminnych. – Reguluje ona problem przejęcia przez samorząd drogi gminnej o nieokreślonym stanie własności – tłumaczył.

Samorządowcy: wolność nie jest nam dana raz na zawsze. Do jej obrony trzeba być gotowym

Ciekawych wniosków dostarczył panel dyskusyjny pt. „Samorząd lokalny wobec nowych wyzwań bezpieczeństwa” z udziałem trzech wójtów: Bogusława Antosa (gmina Brzeźnica), Mariusza Krystiana (gmina Spytkowo) i Grzegorza Gałgana (gmina Polanka Wielka) oraz prof. Konrada Meusa z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

– Po ataku Rosji na Ukrainę zdecydowana większość z nas uświadomiła sobie, że wojna jest u bram, bardzo blisko naszych domów i rodzin. Krwawy konflikt przestał być tylko medialnym newsem, obrazkiem z dale-

kiej Afryki czy Ameryki Południowej. Stał się rzeczywistością, bardzo realną i niesłychanie brutalną. Taką, która również nas może dotknąć – mówił wójt Mariusz Krystian. – Uświadomiłem sobie, że po ponad 30 latach wolnej Polski, wielkich zmianach w sferze gospodarczej i politycznej, ale też organizacji państwa oraz wojska, w tym zniesieniu obowiązkowej służby wojskowej, na pewne rodzaje zagrożeń nie jesteśmy zupełnie przygotowani, zwłaszcza na poziomie samorządów.

Wójt opowiedział o swojej inicjatywie polegającej na zorganizowaniu zajęć teoretycznych i praktycznych z zakresu obrony cywilnej dla członków lokalnej społeczności. Zajęcia w Spytkowicach obejmowały m.in. wiadomości o działaniach WOT, alarmowaniu i skażeniach chemicznych, odbyły się także zajęcia strzeleckie.

Parlamentarzyści o bezpieczeństwie strategicznym

W panelu zatytułowanym „Bezpieczeństwo strategiczne Polski. Debata z udziałem przedstawicieli klubów parlamentarnych” wystąpili Stanisław Bisztyga – Senator RP z ramienia Platformy Obywatelskiej w latach 2007–2011, Patryk Wicher – poseł na Sejm RP (PiS), Ireneusz Raś – poseł na Sejm RP (Centrum dla Polski). Moderatorem dyskusji był Jacek Bańka, kierownik Redakcji Publicystyki Radia Kraków. Podczas dyskusji poruszono kwestie związane z bezpieczeństwem w kontekście pandemii, wojny w Ukrainie i rozwoju przemysłu zbrojeniowego.

Senator Stanisław Bisztyga wyraził zaniepokojenie długofalowym obciążeniem finansowym związanym z wydatkami na zbrojenia. – W Polsce za mało wydajemy na badania naukowe; jeśli nie chcemy być za-

ściankiem we wszystkich dziedzinach, powinniśmy tych pieniędzy wydawać więcej.

Inne zdanie wyraził Patryk Wicher, który zwrócił uwagę, że sprzęt obronny przez lata nie był rozwijany, nie był modernizowany, stąd należy go doinwestować.

Poseł Ireneusz Raś przyznał, że *na pandemię nie był przygotowany cały świat. Powiedział też, że sytuacja za naszą wschodnią granicą jest dla nas lekcją, którą musimy odrobić wspólnie, ponad podziałami i bez klótni.* – To, jak zareagowaliśmy na nieszczęście Ukrainy, jak odpowiedzieliśmy jako społeczeństwo, było fenomenalne. Polska polityka zagraniczna mogła na tym budować relacje.

Eksperti o derusyfikacji energetyki w Unii Europejskiej

Kolejna ścieżka programowa Krynicy Forum 2023 obejmowała tematykę bezpieczeństwa energetycznego. Pierwszy z paneli służył odpowiedzi na pytanie „Derusyfikacja europejskiej energetyki – realny cel czy utopia?”. W debacie wzięli udział: Agnieszka Kaźmierczak – dyrektor generalny Agencji Dostaw Euratomu (Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej), Paweł Strączyński – wiceprezes zarządu Banku Pekao S.A., dr hab. Tomasz Młynarski, prof. UJ – ekspert w zakresie współpracy energetycznej w Unii Europejskiej i Magdalena Maj – kierownik Zespołu Klimatu i Energii w Polskim Instytucie Ekonomicznym.

– Cała Europa chce ukarać zbrodniczą politykę Federacji Rosyjskiej. Pytanie jest o to, jak to zrobić – zauważył prof. Tomasz Młynarski. Według niego można to osiągnąć poprzez dywersyfikację źródeł energii, redukcję konsumpcji oraz transformację energetyczną. Przytoczył przykład Francji, która podjęła decyzję o redukcji (a docelowo – całkowitym zaprzestaniu) zużycia ropy oraz gazu i intensywnie inwestuje w transformację, budując obecnie 50 farm wiatrowych na morzu oraz rozwijając sieć biogazowni. Od 2040 r. we Francji nie będzie można produkować samochodów spalinowych, w związku z czym obecnie obowiązują dopłaty do aut elektrycznych, a w kraju działa 100 tys. ładowarek do nich. Tomasz Młynarski uważa, że ważną rolę odegra też wodór i nie należy się go bać. – Musimy uważać, żeby Polska nie została skansenem aut spalinowych, podczas gdy cała Europa będzie jeździła elektrykami – zauważył.

Paweł Strączyński, wiceprezes Banku Pekao S.A., zauważył, że na początku kryzysu energetycznego związanego z wojną w Ukrainie brakowało w Europie węgla. Wynikało to z tego, że polityka Unii Europejskiej jest antywęglowa, więc spółki górnicze i energetyczne dysponujące kopalniami przez lata ograniczały wydobycie. Niemożliwe więc było nagłe przygotowanie nowych wyrobisk, ponieważ jest to proces inwestycyjny trwający nawet dwa lata. – W mojej ocenie jeszcze przez lata węgiel będzie stanowił podstawę bezpieczeństwa energetycznego kraju, chyba że powstaną wysoko wydajne magazyny energii. Musiałby jednak nastąpić przełom technologiczny, który umożliwiłby skuteczne magazynowanie energii z farm wiatrowych oraz fotowoltaiki – mówił Paweł Strączyński. – Wodór jest projektem przyszłości, a my jesteśmy tu i teraz. Dziś sprawność silnika Diesla to 50%, benzynowego – 40%, a wodorowego – 25% – dodał. Paweł Strączyński tłumaczył, że powinniśmy dążyć do redukcji zużycia gazu ziemnego oraz inwestować w odnawialne źródła energii, w tym elektrownie atomowe. Wcześniej konieczne będzie jednak wykorzystanie węgla.

O podejściu innych krajów do transformacji i niezależności energetycznej mówiła Agnieszka Kaźmierczak, dyrektor generalny Agencji Dostaw Euratomu, zauważając, że poza ropą i gazem z Rosji często importowano także paliwo jądrowe. – Po agresji Rosji pierwszą zdecydowaną odpowiedź widzieliśmy ze strony Szwecji i Finlandii, które momentalnie zerwały umowy na dostawę paliwa jądrowego Rosji, a Finlandia – także na budowę nowej elektrowni jądrowej. W tym roku pod kierownictwem Francji powstała koalicja państw pronuklearnych. Nie spodziewam się jednak, że cała Europa będzie mówiła jednym głosem, ponieważ zawsze będą kraje przeciwne atomowi, takie jak Austria czy Luksemburg.

Magdalena Maj, kierownik Zespołu Klimatu i Energii w Polskim Instytucie Ekonomicznym, zauważyła, że już w przeszłości pojawiały się pomysły wspólnego zakupu surowców energetycznych – chodziło o gaz

ziemny. Po wybuchu wojny temat powrócił i w tym roku powstała platforma wspólnych zakupów gazu. Nie cieszyła się jednak dużą popularnością. – Derusyfikacja jeszcze nie nastąpiła w stu procentach. Nadal są kraje, które importują ciekły gaz z Rosji, np. Węgry, Hiszpania czy Austria. Pełnego embarga na gaz jeszcze nie ma. Polska jest w komfortowej sytuacji, bo w idealnym momencie budowała gazociąg Baltic Pipe – mówiła Magdalena Maj. Wskazała też, że dużą wartością jest możliwość wymiany energii elektrycznej wewnątrz Unii Europejskiej i rozbudowa połączeń transgranicznych. – Każdy kraj w Unii inaczej postrzega swoją drogę do dekarbonizacji i inaczej widzi swoje bezpieczeństwo. Polski rząd stawia na własne źródła i rozbudowę interkonektorów – mówiła.

Paweł Strączyński podkreślał, że docelowo konieczne jest osiągnięcie niezależności energetycznej przez Polskę, co można osiągnąć poprzez rozwój własnych źródeł energii oraz import z krajów innych niż Rosja. – Procesy inwestycyjne, które dzieją się na świecie – budowa gazowców oraz rozbudowa zdolności logistycznych do transportu LNG przez Australię czy Stany Zjednoczone – wskazują, że nie będzie powrotu do gazu rosyjskiego. Temat rosyjski jest zamknięty – stwierdził.

Minister Jacek Sasin: energetyka jądrowa w Polsce jest już rozpędzoną lokomotywą

Debata pt. „Polski atom. Co oznacza dla nas zwrot ku energetyce jądrowej?” umożliwiła prezentację najważniejszych polskich projektów z dziedziny energetyki jądrowej. W dyskusji uczestniczyli: Jakub Rybicki – prezes PGE PAK Energia Jądrowa S.A., Dawid Jackiewicz – wiceprezes zarządu Orlen Synthos Green Energy i Piotr Podgórski – dyrektor naczelny ds. transformacji w KGHM Polska Miedź S.A. Słowo wstępne do debaty wygłosił Jacek Sasin, minister aktywów państwowych.

– Polska jest pionierem, jeśli chodzi o wprowadzenie SMR-ów do funkcjonującej energetyki. To spółki Skarbu Państwa w Polsce zaczęły realizować te projekty. To realna perspektywa uzupełnienia naszego miksu energetycznego. W SMR-y inwestuje Orlen, a za nią poszły inne polskie spółki, jak KGHM i Enea oraz energochłonny przemysł Grupa Azoty. To szansa na produkcję tańszej energii – podkreślał minister Sasin. – Energetyka jądrowa w Polsce jest już rozpędzoną lokomotywą, która w ciągu kilku-kilkunastu lat zmie-

ni polski miks energetyczny. Za 12 lat pierwszy prąd może popłynąć z elektrowni atomowej i ta data jest jak najbardziej realna. – Jednym z naszych podstawowych działań jest zapewnienie bezpieczeństwa Polsce i Polakom. Oprócz tego militarnego to właśnie bezpieczeństwo energetyczne decyduje o tym, czy kraj zachowa swoją suwerenność, niepodległość, możliwość nieskrępowanego rozwoju – mówił minister.

– Energetyka jądrowa, i ta wielkoskalowa, i ta małoskalowa, jest jedyną odpowiedzią na wielkie wyzwania współczesnego świata i gospodarki. Jeśli chcemy spełnić wysokie normy dyktowane przez Unię Europejską, jeśli chcemy, by nasza gospodarka była konkurencyjna, a polskie gospodarstwa domowe korzystały z taniej energii elektrycznej i taniego ciepła, to jedyną odpowiedzią na te problemy jest energetyka jądrowa – tłumaczył Dawid Jackiewicz. – Nie ma żadnej innej drogi, która doprowadzi nas do momentu, że jesteśmy bezpieczni, konkurencyjni i zmierzamy w kierunku wyśrubowanych norm klimatycznych – dodał wiceprezes zarządu Orlen Synthos Green Energy.

Jak wskazał Jakub Rybicki, prezes PGE PAK Energia Jądrowa S.A., system energetyczny w Polsce wymaga miks, który w sposób płynny zastąpi węgiel. – Pojawienie się kolejnego segmentu – energetyki jądrowej

– ma szansę wesprzeć polską energetykę kolejnymi gigawatami energii. W 2035 r. popłynie już prąd z naszej elektrowni w Koninie. Przez pierwszy rok poczyniliśmy bardzo konkretne kroki: powstała spółka, która jest połączeniem PGE i ZE PAK-u. Mamy pierwszy raport wstępny lokalizacyjny – stwierdził. – Dużym sukcesem było złożenie do ministra klimatu wniosku o wydanie decyzji zasadniczej, gwarantującej nam to, że rząd przyzwala na dalsze kroki. Nie ma innej drogi i nie rozumiemy partnerów np. niemieckich, którzy mówią, że można zastąpić atom niestabilnymi źródłami. Sami sobie przeczą, importując energię z Francji. Za 10–15 lat będą importować od nas – podkreślił.

Prezes PGE PAK przypomniał, że w przyszłym miesiącu minie rok od spotkania w Seulu, podczas którego podpisane zostało memorandum o współpracy. – Od tego momentu ruszyliśmy jak „konie po atomie”. Znajdujemy się w momencie, że po roku mamy złożony wniosek o decyzję zasadniczą, powstała spółka polska – 50/50 udziały podzielone między PGE i ZE PAK, mamy zgody UOKiK, mamy zapewnienia, że pieniądze koreańskie popłyną, także podmioty polskie mogą liczyć na wsparcie. Eksperti koreańscy przygotowali wstępny raport lokalizacyjny, który wykluczył wady, teraz przystępujemy do kolejnych badań – wyliczał. – Zobowiązaliśmy się, że pierwszy prąd popłynie w 2035 r. Jestem optymistyczny – uważam, że nastawienie UE do energetyki jądrowej zmieni się. Cieszę się z tego, jak w Polsce jesteśmy odbierani. Miałem szereg rozmów – jest olbrzymia akceptacja. Związkowcy też są chętni, pytają się, na jakim poziomie zaangażowania polscy pracownicy będą uwzględnieni – mówił Jakub Rybicki.

Eksperti: atom, wiatr i fotowoltaika to przyszłość polskiej energetyki

„Czy dekarbonizacja polskiej energetyki jest możliwa bez atomu?” – odpowiedzi na to pytanie poszukiwali prelegenci w ramach debaty poprowadzonej przez red. Michała Niewiadomskiego, założyciela Klubu Energetycznego. W dyskusji uczestniczyli: dr inż. Paweł Gajda – ekspert w zakresie energetyki jądrowej (AGH), dr Anna Bałamut – adiunktka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Zuzanna Nowak – dyrektor ds. analiz w The Opportunity Institute for Foreign Affairs oraz Tadeusz Widuch – dyrektor projektu w TAURON Nowe Technologie.

Zuzanna Nowak zwróciła uwagę, że na drodze do dekarbonizacji energia atomowa jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem, choć Niemcy z przyczyn ideologicznych i politycznych wycofują się z atomu. – Jeśli chodzi o warunki geograficzne, jesteśmy w podobnej sytuacji wyjściowej jak Niemcy, gdzie największe na świecie źródło niskoemisyjnej energii elektrycznej, czyli energetyka wodna, ma śladowy i będzie miała śladowy udział. Zostają nam trzy technologie: wiatr, czy to lądowy, czy morski, fotowoltaika i atom – stwierdził dr Paweł Gajda.

– Jako jeden z większych dostawców energii ciepłej na południu Polski [...] w tej chwili bardzo intensywnie prowadzimy sporo inwestycji związanych z gazyfikacją, z magazynowaniem energii cieplnej wytworzonej w odnawialnych źródłach, które budujemy przy naszych elektrociepłowniach czy ciepłowniach. Oczywiście patrząc na technologie SMR wspólnie z naszym partnerem KGHM, próbujemy adaptować te instalacje dla potrzeb ciepłownictwa – mówił Tadeusz Widuch z TAURON Nowe Technologie.

Dr Anna Bałamut podkreślała rolę edukacji, która może przyczynić się do obalania stereotypów związanych z energią atomową.

Polska może być liderem transformacji energetycznej w regionie

W debacie pt. „Efektywność, bezpieczeństwo, odporność na kryzysy. Nowe inwestycje w energetyce” pod patronatem TAURONU udział wzięli: Paweł Szczeszek – prezes zarządu TAURON Polska Energia, Paweł Borys – prezes zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju, przewodniczący rady nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego, Przemysław Kołodziejak – wiceprezes

zarządu ds. operacyjnych PGE oraz Jakub Kowaleczko – wiceprezes zarządu ds. handlowych Grupy Enea.

– Wiedza na temat rynku elektroenergetycznego jest niezwykle ważna, aby miała miejsce społeczna akceptacja tego, co się na nim dzieje. Chociażby faktura za prąd. Mało użytkowników jest w stanie powiedzieć, o co chodzi w różnych pozycjach na niej wymienionych. Podobnie rzecz się ma z technologiami, które są stosowane w firmach z tego sektora – mówił podczas Forum Przemysław Kołodziejak.

Z kolei o tym, czy Polska może stać się liderem regionu w zakresie transformacji energetycznej, dyskutowali: prof. dr hab. inż. Jerzy Lis – rektor AGH, Piotr Sabat – członek zarządu ds. rozwoju ORLEN S.A., Artur Warzocha – wiceprezes zarządu ds. korporacyjnych TAURON Polska Energia oraz Mariusz Błasiak – naczelnik Wydziału Projektów Rozwojowych i Nadzoru Właścicielskiego, Lasy Państwowe.

– Proces transformacji jest trudny i długotrwały, chyba że chce się dokonać radykalnego cięcia, wywołując olbrzymie problemy społeczne, ale wówczas ofiarą będą ludzie. I doprowadzimy do takiego rozchwiania rynku, że wystąpi u nas zjawisko ubóstwa energetycznego – mówił Artur Warzocha.

Zdaniem Piotra Sabata transformacja musi opierać się na trzech filarach – to właśnie na nich buduje swoje działania Orlen S.A. – To, po pierwsze, plan. Nasz został ujęty w strategii do 2030 r. Zakładamy w nim, że do końca dekady wyprodukujemy aż 9 GW mocy z odnawialnych źródeł. Po drugie trzeba mieć finansowanie – i my te środki mamy. Do 2030 r. planujemy zainvestować 120 mld zł. Po trzecie mamy najlepszych ludzi do pracy i cały czas poszukujemy wykwalifikowanych kadr, zwłaszcza w przemysłach przyszłości. Stąd np. nasz pilotażowy program Akademii Wodorowej.

Wodorowa rewolucja oczyma ekspertów i przedstawicieli kluczowych spółek energetycznych

– Polscy inżynierowie u progu XXI wieku wnieśli ogromny wkład w rozwój technologii pozyskiwania i wykorzystania wodoru, ale pracując zazwyczaj dla zachodnich, globalnych koncernów. Teraz przyszła pora, byśmy ich wiedzę oraz talent umieli zagospodarować w Polsce – stwierdziła prof. Magdalena Dudek z AGH, jedna z uczestniczek debat poświęconych wodorowi. Panele dotyczące gospodarki wodorowej na Krynicy Forum 2023 cieszyły się dużym zainteresowaniem, bo zdaniem ekspertów to właśnie wodór najskuteczniej pomaga realizować ambitne cele klimatyczne.

– Nasz koncern z powodzeniem rozwija narzędzia do pozyskiwania wodoru z procesu utylizacji odpadów, promując przy okazji ideę gospodarki obiegu zamkniętego. Każda metoda wytwarzania tego cennego surowca ostatecznie prowadzi do realizacji głównego zadania, jakim jest obniżenie emisji – mówiła

Dominika Niewierska, kierownik Działu Rozwoju Nowych Strumieni Biznesowych w PKN Orlen.

– Polska jest trzecim producentem wodoru w Europie, a Małopolska jest jednym z pierwszych regionów w Polsce, gdzie wytwarza się wodór – podkreślił dr inż. Andrzej Czulak, prezes Polskiego Klastra Technologii Kompozytowych, prezes MCH2.

Z kolei Patryk Demski, wiceprezes zarządu ds. strategii i rozwoju w Grupie Tauron, zwrócił uwagę na konieczność inwestowania w branżę wodorową w celu wspierania jej rozwoju. – 800 milionów kosztują dwa duże projekty wodorowe, a co dopiero mówić o stymulowaniu tymi pieniędzmi sektora wodorowego we wszystkich 27 krajach UE. Aby na poważnie zacząć budować nisko- i zeroemisyjną gospodarkę, potrzeba prawdziwej, europejskiej solidarności w kwestii wodoru – stwierdził.

Bezpieczeństwo klimatyczne: dyskusje o wyzwaniach sprawiedliwej transformacji, neutralności klimatycznej i suwerenności

W ramach kolejnej ścieżki klimatycznej dwie debaty zrealizowała Narodowa Rada Rozwoju przy Prezydencie RP. W dyskusji pt. „Między suwerennością a centralizacją. Czy Polska może kształtować własną politykę w sektorze środowiska (klimat, przyroda, lasy, sprawiedliwa transformacja)?” wzięli udział prof. Krystian Szczepański – dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, członek Rady

ds. Środowiska, Energii i Zasobów Naturalnych przy Prezydencie RP, Edward Siarka – wiceminister klimatu i środowiska oraz Marek Marecki – dyrektor RDLP w Krośnie.

– Polityka leśna musi być kształtowana w kraju. To nasz interes narodowy. Polska posiada wszystkie instrumenty potrzebne do właściwej realizacji polityki leśnej. Działamy w oparciu o ustawę o lasach i ustawę o ochronie przyrody. To one tworzą ramy i standardy zrównoważonego zarządzania – podkreślił wiceminister Edward Siarka. – Nie ma jednego, uniwersalnego podejścia do zarządzania lasami. Dzięki wiedzy i wieloletniemu doświadczeniu polskich leśników możemy poszczycić się dobrym stanem zdrowotnym lasów, bogactwem gatunków, stałym powiększaniem terenów leśnych oraz właściwym poziomem ochrony – mówił wiceminister.

Z kolei w dyskusji pt. „Globalne ocieplenie – jak podejście do zmian klimatu wpłynie na przewagi konkurencyjne UE i państw członkowskich?” uczestniczyli: Paweł Sałek – doradca Prezydenta RP, Paweł Mzyk – zastępca dyrektora ds. zarządzania emisjami w Instytucie Ochrony Środowiska oraz Jan Tabor – zastępca dyrektora generalnego Lasów Państwowych ds. gospodarki leśnej.

O kluczowym znaczeniu edukacji dla transformacji energetycznej mówił Jan Tabor, zastępca dyrektora generalnego Lasów Państwowych ds. gospodarki leśnej. Zwrócił uwagę, że Lasy Państwowe realizują wiele projektów edukacyjnych, których celem jest uświadamianie Polaków na temat ogromnych korzyści, jakie daje zrównoważona gospodarka leśna i ochrona przyrody.

Dyrektor Tabor mówił także na temat produkcji drewna. – Drewno stało się produktem ekskluzywnym, pewnym wyznacznikiem statusu społecznego i jest postrzegane jako produkt ekologiczny. Nasza stabilna sytuacja, stabilna podaż surowca drzewnego – o ile uda nam się powstrzymać unijne pomysły na znaczące

ograniczenie w podaży tego drewna – będzie również dla kraju i dla Europy szansą na rozwój gospodarczy i pewien wzrost konkurencyjności – wyjaśniał. Oceniając całokształt unijnej polityki klimatycznej, uznał, że Unia Europejska chce być liderem dla całego świata i pokazać, jak należy przeciwdziałać zmianom klimatycznym, wyraził jednak obawę co do przyszłości, twierdząc, że jako Europa zostaliśmy z tym sami. – Jeśli inne państwa nie zobowiążą się do podobnych działań, to my pod względem konkurencyjnym jesteśmy na przegranej pozycji.

Dyrektor Paweł Mzyk również skomentował unijną politykę klimatyczną, określając ją jako pewne wymuszenie (...) choćby nawet kwestia wymuszenia miks energetycznego. Stwierdził też, że niektóre wprowadzane regulacje przynoszą więcej szkody niż pożytku. Wyraził jednak pogląd, że rozsądnie prowadzona polityka klimatyczna w dłuższej perspektywie ma duże znaczenie. – Być może dzięki temu uzyskamy jako Europa jakąś przewagę konkurencyjną, natomiast trzeba uważać, żebyśmy nie wylali dziecka z kąpielą, żeby kwestia OZE nie spowodowała, że uzależnimy się od innych surowców.

Dwa panele zorganizowano także pod patronatem Jastrzębskiej Spółki Węglowej. Dotyczyły one neutralności klimatycznej i transformacji energetycznej, z uwzględnieniem roli węgla koksowego jako zasobu niezbędnego do osiągnięcia tych celów oraz ważnego kapitału w postaci własnych surowców strategicznych. W pierwszej dyskusji uczestniczyli: Marek Wesoły – sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych, pełnomocnik rządu ds. transformacji spółek energetycznych i górnictwa węglowego, Tomasz Cudny – prezes zarządu Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., Artur Badylak – dyrektor Biura Odmetanowania i Gospodarki Metanem w Jastrzębskiej Spółce Węglowej, prof. Stanisław Prusek – dyrektor Głównego Instytutu Górnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego oraz prof. Marek Borowski z AGH w Krakowie.

– Wierzę, że ta debata przyczyni się do rzetelnej dyskusji na temat kształtu naszej przyszłości energetycznej. Za każdym razem podkreślam znaczenie węgla koksowego jako kluczowego czynnika do osiągnięcia celów związanych z neutralnością klimatyczną, zapewniającego bezpieczeństwo przemysłowi stalowemu. Kolejny ważny element w naszej spółce to gospodarcze wykorzystanie metanu – mówił prezes JSW Tomasz Cudny.

Leśnicy i naukowcy o polskim modelu gospodarki leśnej

Czy zmiany klimatu doprowadzą do zamierania polskich lasów? Czy można powstrzymać niekorzystne zjawiska? Czy pomoże w tym unijna strategia „Fit for 55”? W debacie, która służyła znalezieniu odpowiedzi na te pytania, wzięli udział naukowcy z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie: prof. Jarosław Socha i dr Luiza Tymińska-Czabańska, a także Józef Kubica – dyrektor generalny Lasów Państwowych.

– Gospodarka leśna daje dużo możliwości. Można z jednej strony chronić przyrodę i lasy, a z drugiej zaspokajać potrzeby surowcowe polskiej gospodarki – podkreślała dr Tymińska-Czabańska. Podobną opinię wygłosił prof. Jarosław Socha, który zwrócił uwagę, że pozostawienie lasów samym sobie może doprowadzić do rozwoju chorób, obumierania, a także pożarów.

– Bardzo dużym wyzwaniem jest ograniczenie ilości dwutlenku węgla w atmosferze. Wiemy, że lasy wiążą ten szkodliwy dla nas gaz, ale robią to tylko do pewnego wieku. Stare drzewa już nie tylko go nie absorbują, ale wręcz emitują. Tymczasem proponowane rozwiązania unijne dążą do ochrony starych drzew, co w jakimś stopniu ogranicza pojawianie się nowych nasadzeń na większą skalę – więc paradoksalnie krótkowe trzymanie się założeń pakietu „Fit for 55” nie przyniesie realizacji tego celu – zauważył prof. Socha. Dyrektor Józef Kubica przypomniał, że Lasy Państwowe zarządzają 77% powierzchni leśnej w Polsce. – Nasza stuletnia tradycja pokazuje, jak należy chronić lasy. Mamy nasz „polski zielony ład”, który realizujemy poprzez zrównoważone zarządzanie drzewostanem. Uwzględnia on funkcje przyrodnicze, społeczne oraz gospodarcze lasów.

Biznes i gospodarka: debaty z udziałem przedstawicieli czołowych podmiotów polskiego życia gospodarczego

Podczas Krynicy Forum 2023, w ramach ścieżki „Biznes i gospodarka”, odbyły się również debaty o patriotyzmie gospodarczym i o wspieraniu przedsiębiorców przez miasta, jak również panele poświęcone nowym trendom w bankowości i wpływowi nowoczesnych technologii na komunikację z klientem oraz rozwój biznesu. Głos w dyskusjach zabrali członkowie zarządów kluczowych spółek, cenieni analitycy i naukowcy.

– Gospodarka współdzielenia, reużywania rzeczy, gospodarka skupiona na ESG to nowe trendy w konsumpcji młodych ludzi. Na razie nie wiemy jednak, jak szerokie jest to zjawisko – badamy je – mówił Wojciech Werochowski, wiceprezes Banku Pekao S.A. podczas debaty „Nowy konsument w nowych czasach? Nastroje i aktywność konsumenta u progu kolejnego ćwierćwiecza”.

– Polska zaczynała jako typowy technologiczny hub sieciowy, w którym odbywa się część globalnej pracy. Dziś stała się miejscem wykuwania „wielkiej zmiany” w najważniejszych obszarach, jak cyberbezpieczeństwo. Okazało się bowiem, że mamy kompetencje, których nie ma nigdzie indziej na świecie – przekonywał Jacek Przybylski, dyrektor w organizacji Customer Experience, lider krakowskiego oddziału Cisco. – Rewolucja technologiczna odbywa się na wielu poziomach i w wielu obszarach – od energetyczno-klimatycznego przez szeroko pojęte zdrowie po cyberbezpieczeństwo – i żadnego z nich nie wolno nam tracić z pola widzenia.

Prezes Banku Pekao S.A.: złoty jest gwarantem polskiego bezpieczeństwa finansowego

Co warunkuje bezpieczeństwo gospodarcze państw i obywateli? Jakie są zagrożenia, a jakie szanse w świecie, który na skutek pandemii i wojny zmienił się diametralnie w ciągu ostatnich kilkudziesięciu miesięcy? Które obszary gospodarki zyskają na znaczeniu? Którym sektorom grozi stagnacja, a które będą się dynamicznie rozwijać? W dyskusji pt. „Bezpieczeństwo finansowe w nowej rzeczywistości geopolitycznej – determinanty, szanse, wyzwania” pod patronatem Banku Pekao S.A. udział wzięli: Henryk Kowalczyk – przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, Leszek Skiba – prezes Banku Pekao S.A., Marek Dietl – prezes Giełdy Papierów Wartościowych, Maciej Brzozowski – wiceprezes PKO BP oraz prof. Stanisław Mazur – rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Zdaniem ministra Henryka Kowalczyka poczucie stabilności dają Polakom dobra sytuacja makroekonomiczna państwa, zdrowe finanse publiczne, wysokie oceny firm ratingowych i najniższe bezrobocie w Europie. – 57 mld zł Polacy ulokowali w obligacjach Skarbu Państwa, które chronią pieniądze obywateli przed inflacją. To najlepszy dowód zaufania Polaków do własnego państwa – stwierdził.

Prezes Banku Pekao S.A. podkreślał znaczenie dużego udziału Skarbu Państwa w sektorze finansowym dla bezpieczeństwa systemu i całej gospodarki. – Złoty jest gwarantem naszego bezpieczeństwa finansowego, bo pozwala NBP oraz pośrednio rządowi na swobodę w kształtowaniu polityki fiskalnej – przekonywał Leszek Skiba. Z kolei prof. Stanisław Mazur przedstawiał zalety wspólnej europejskiej waluty związane z wymianą handlową, obsługą zadłużenia i poziomem inflacji. – Zalety wynikające ze strefy euro są oczywiste, jednak pozbawia ona NBP suwerenności w zakresie prowadzenia polityki gospodarczej. Jeśli spełnilibyśmy warunki o konwergencji, to powinniśmy rozpocząć przygotowania do wejścia do strefy euro.

Prezes GPW Marek Dietl mówił o rozwoju rynków kapitałowych i rosnącej roli giełdy, która w regionie ma pozycję lidera. – Ugruntujemy ją nowym systemem transakcyjnym, który wyróżnia się sprawnością i przejrzystością, co budzi zaufanie wśród inwestorów. Prezes Dietl mówił także o roli Polski w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. – Jesteśmy dla regionu centrum finansowym, jeśli chodzi o rynek kapitałowy.

Jest potrzeba, aby wyjść poza dostawców technologii (Niemcy, USA). Na pomoc Ukrainie i zbrojenie wydaliśmy łącznie 8% PKB, przechodząc w tryb gospodarki wojennej. Aby jednocześnie nie stracić impetu wzrostu gospodarczego, musimy postawić na rozwój przemysłu, zwiększyć wydatki na innowacyjność i spopularyzować formy obrony, np. tworzenie armii obywatelskich.

Maciej Brzozowski, wiceprezes zarządu PKO Banku Polskiego, mówił także o bezpieczeństwie finansowym w kontekście technologii. – System finansowy to zbiór powiązanych elementów. Bezpieczeństwo finansowe zwiększa rozwój technologiczny oparty o nasz wkład, rozwiązania i wiedzę. Bank PKO intensywnie uczestniczy i wspiera rozwiązania ze strony administracji publicznych. Jako pierwsi wdrożyliśmy mObywatela.

O przedsiębiorcach i przedsiębiorczości w nowej rzeczywistości gospodarczej

Rada ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP zorganizowała debatę „Przedsiębiorcy i przedsiębiorczość w czasie wojny. Jaki wpływ ma rosyjska agresja na Ukrainę na pozycję gospodarczą Polski?”. Jej uczestnikami byli: Zdzisław Sokal – doradca Prezydenta RP, Ireneusz Derek – prezes zarządu Plastics UA, doradca zarządu PGNiG S.A. ds. Ukrainy, członek Narodowej Rady Inwestycyjnej przy Prezydencie Ukrainy, Ary Naïm – regional manager for Central and South-East Europe w International Finance Corporation oraz Marek Matraszek – prezes Grupy CEC.

– Ukraina wygra tę wojnę, jednak najważniejsze jest to, w jakim stanie wówczas będzie. Co zostanie z po-

tencjału? Jak szybko Ukraina będzie w stanie się odbudować? I tutaj na pewno jest cały las rozwiązań i możliwości dla Polski, dla polskiego narodu i polskiego biznesu – mówił Ireneusz Derek.

Ary Naïm wyraził opinię, że choć nie wiadomo, ile potrwa jeszcze wojna, to Ukraina będzie po niej państwem zupełnie innym, o wiele bardziej zintegrowanym z Unią Europejską. Jego zdaniem Polska zaś będzie odgrywała w tej przemianie ważną rolę.

Marek Matraszek odniósł się do sytuacji gospodarczej Polski i stwierdził, że wojna wywołała kolosalną zmianę, jeśli chodzi o zakupy zbrojeniowej w Polsce. Przytoczył przykład kontraktów z Koreą. – Koreańscy patrzą na Polskę jako pewną trampolinę do innych rynków w Europie Środkowo-Wschodniej.

O fenomenie polskiej przedsiębiorczości oraz likwidowaniu barier w rozwoju małego i średniego biznesu Maciej Zdziarski – dyrektor programowy Krynicy Forum – rozmawiał z Romanem Kluską, twórcą Optimusa, który w Krynicy-Zdroju otrzymał nagrodę Krynica Forum 2023 w imieniu polskiego biznesu. Podczas spotkania przedsiębiorca poruszył m.in. kwestie trudności w prowadzeniu mniejszych przedsiębiorstw i przedstawił postulowane rozwiązania. Opowiedział

także o inspiracji Rolandem Baaderem – niemieckim ekonomistą, przedsiębiorcą, pisarzem i publicystą.

– Przez lata każda kolejna regulacja była kłodą pod nogi przedsiębiorcy. Aby rozwijać firmę, najważniejszy nie był pracownik, tylko urząd – mówił Roman Kluska. – Pracownicy i wydajność pracy, innowacyjność przeszły na drugi, trzeci, czwarty plan, ważniejszy stawał się urzędnik ze swoją regulacją wyjaśniał i dodał, że duzi gracze mają przewagę w stosunku do drobnych przedsiębiorców. – Wielkie firmy mają dostęp do decydentów, możliwości lobbingu i w związku z tym to one kształtują realia życia gospodarczego. Im jest więcej regulacji, tym mały przedsiębiorca ma mniej szans. Polska jest jednym z nielicznych krajów na świecie, gdzie w danej branży wszystkie podmioty obowiązuje ta sama regulacja.

Z kolei o podatkach i o tym, jak godzić rosnące potrzeby budżetowe z nadchodzącymi wyzwaniami, dyskusowali: Artur Soboń – sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, Jarosław Sachajko – poseł na Sejm RP, członek Komisji Finansów Publicznych, Kazimierz Kleina – senator RP, członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, Łukasz Kozłowski – główny ekonomista Federacji Przedsiębiorców Polskich, wiceprezes zarządu Centrum Analiz Legislacyjnych i Polityki Ekonomicznej (CALPE) oraz Wojciech Bronicki – doradca podatkowy, były dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego w Ministerstwie Finansów.

Wiceminister finansów mówił m.in. o Polskim Ładzie. – To była rewolucja, która nauczyła nas, że w kwestii podatków warto stawiać raczej na stopniową i dobrze przemyślaną ewolucję. Przyjmując do wiadomości słuszne zarzuty stawiane Polskiemu Ładowi, warto jednak zaznaczyć, że finalnie przyniósł on największą w historii obniżkę podatku dochodowego oraz pozostawił w kieszeniach podatników około 37 miliardów złotych – powiedział Artur Soboń.

– Kluczowa nie jest wysokość podatków, ale ich przewidywalność, z czym w ostatnim okresie mieliśmy

niestety problem – mówił Łukasz Kozłowski, główny ekonomista Federacji Przedsiębiorców Polskich. Podobnego zdania był poseł Jarosław Sachajko. – Podatki powinny być przewidywalne, bo proces inwestycyjny rozpoczyna się od decyzji, czy warto w ogóle angażować się finansowo w daną branżę. Wiedząc, jak ona będzie się rozwijała w kolejnych latach, inwestor podejmuje świadomą decyzję.

Bankowcy o nowych zjawiskach na rynku mieszkaniowym i hipotecznym

„Między potrzebą a ryzykiem. Kredyty hipoteczne, rynek nieruchomości i konsumenci w nowych czasach” – w dyskusji na ten temat udział wzięli: Paweł Musiałek – prezes Klubu Jagiellońskiego, Marcin Gadowski – wiceprezes zarządu Banku Pekao S.A, Rafał Litwińczuk – wiceprezes zarządu Alior Banku i dr hab. Bartłomiej Marona, prof. UEK, dyrektor programu studiów podyplomowych „Szacowanie nieruchomości” w Krakowskiej Szkole Biznesu UEK.

– Po uruchomieniu kredytu 2% popyt przekroczył oczekiwania, a podaż jest niska. Rynek deweloperski jest zdestabilizowany. „Kredyt 2%” to fundamentalnie bardzo dobry program, a niestabilność popytu i podaży zostanie opanowana – przewidywał Marcin Gadowski.

– W przypadku programu „Bezpieczny kredyt 2%” głównym problemem jest obecnie nie tyle liczba wniosków, ile liczba banków, które na początku przystąpiły do programu – wskazał z kolei Rafał Litwińczuk, wiceprezes zarządu Alior Banku. Wyjaśnił, że na początku w programie uczestniczyły trzy banki. Teraz jest ich jedenaście.

Według Rafała Litwińczuka klienci postrzegają program jako korzystny. Dużemu zainteresowaniu kredytem towarzyszą jednak problemy z rosnącymi cenami nieruchomości. W ocenie wiceprezesa wzrost cen nie musi wynikać z popularności programu „Bezpieczny kredyt 2%”. – Powodem na pewno jest mniejsza podaż mieszkań. A podaż mieszkań jest mniejsza dlatego, że w ostatnim kwartale 2022 r. deweloperzy po prostu występowali o mniej pozwoleń i rozpoczęli mniej inwestycji z powodu wysokich stóp procentowych – przekonywał. Kolejnym czynnikiem wpływającym na wzrost cen mieszkań może być napływ ludności z Ukrainy, co stanowiło bodziec nie tylko dla rynku najmu, ale dla całego rynku nieruchomości, również w obszarze zakupów. Inny czynnik to – w ocenie Rafała Litwińczuka – aktywność funduszy mieszkaniowych ze Skandynawii, które w ubiegłym roku kupiły na polskim rynku kilkanaście tysięcy mieszkań.

Profesor UEK dr hab. Bartłomiej Marona wskazał na dodatkowe cele, które realizuje program, czyli wsparcie sektora budowlanego i branży deweloperskiej. Zwrócił też uwagę na dodatkowe efekty programu. – Kupno mieszkania to również kupno mebli, lodówki, pralki itd. – zauważył. – Pomimo tego, że jest to typowy program o charakterze propopytowym [...], uważam, że jest to program – w tym momencie, w którym był wdrażany – odpowiedni, zwłaszcza w kontekście naszego rozwoju gospodarczego, sektora budowlanego i całego rynku nieruchomości – powiedział profesor.

Patrząc w przyszłość – ważne dyskusje u progu nowego ćwierćwiecza

„Dobry klimat dla innowacji – jak go budować?” – odpowiedzi na to pytanie szukali uczestnicy debaty w ramach ścieżki programowej „Patrząc w przyszłość”. W debacie udział wzięli: prof. Jan Tadeusz Duda – przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, dr inż. Jarosław Bułka – pełnomocnik prezydenta miasta Krakowa ds. transformacji cyfrowej, Maciej Mróz – wiceprezes zarządu ds. operatora TAU-RON Dystrybucja, Kazimierz Murzyn – prezes fundacji Klaster LifeScience Kraków i dyrektor zarządzający Inicjatywy Klaster LifeScience Kraków, członek grupy strategicznej SCANBALT oraz dr Krzysztof Waśniewski – wykładowca w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Podczas panelu o sztucznej inteligencji i komputerach kwantowych prognozowano, jak wpłyną one na

gospodarkę i biznes. – Rozwój komputerów kwantowych obserwuję od około pięciu lat. Początkowo, kiedy rozmawiałem z uniwersytetami i start-upami na całym świecie, nikt nie potrafił powiedzieć, do czego taki komputer mógłby służyć. Dzisiaj mamy już pierwsze zastosowania biznesowe, co otwiera całkiem nowe perspektywy w obszarach takich jak modelowanie procesów biznesowych, analiza materiałów, logistyka czy efektywne podejmowanie decyzji. Patrzymy na komputery kwantowe jako na narzędzia umożliwiające realizację nieosiągalnych wcześniej celów, również w kontekście cyberbezpieczeństwa – stwierdził Piotr Ciepela, partner w EY, globalny lider bezpieczeństwa architektury i nowoczesnych technologii.

Z kolei dr hab. inż. Paweł Skruch, prof. AGH z Wydziału Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej, kierownik i główny inżynier AI/ML w Centrum Technicznym Aptiv, wziął udział w debacie pt. „Gospodarka przyszłości. Co zmieni rozwój sztucznej inteligencji?”. W debacie uczestniczyli również prof. Adrian Horzyk z AGH, Łukasz Grala – prezes TIDK i dr Ewelina Jurczak z Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University.

– Postrzegamy teraz sztuczną inteligencję przez pryzmat rozwiązań takich jak ChatGPT, a pomijamy inne

obszary, gdzie AI dobrze się sprawdza i jest obecna w naszym codziennym życiu, nawet jeśli nie zdajemy sobie z tego sprawy. Sztucznej inteligencji jest dużo w każdym smartfonie i we wszelkich aplikacjach, z których korzystamy. Jest jej też coraz więcej w samochodach, którymi się poruszamy. Jeżeli korzystamy z urządzeń takich jak ekspresy do kawy, lodówki czy odkurzacze, to tam również obecne jest AI i tego jakoś się nie boimy. Jeszcze raz podkreślam, że strach bierze się z braku świadomości. Dlatego musimy zmienić pod tym kątem cały sposób myślenia i nauczania młodego pokolenia – mówił prof. Skruch w wywiadzie dla organizatorów Krynicy Forum 2023.

W debacie „Unia biurokratów czy unia narodów? Przyszłość Unii Europejskiej” udział wzięli prof. dr hab. Tomasz Grzegorz Grosse, politolog, socjolog, ekspert Instytutu Sobieskiego, Warsaw Institute i Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego oraz dr hab. Przemysław Żurawski vel Grajewski, przewodniczący Rady ds. Bezpieczeństwa i Obronności, prof. Uniwersytetu Łódzkiego w Katedrze Teorii Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. – Jesteśmy w sytuacji gruntownych przemian geopolitycznych, kryzysu dotyczącego wschodniej granicy Unii Europejskiej. Wiele wskazuje na to, że konflikt na Ukrainie nie jest najważniejszym z wyzwań, przed jakimi stoi obecnie Unia – mówi prof. dr hab. Tomasz Grzegorz Grosse. Wspomnił o koncepcji wielobiegunowości, którą postulowała Europa Zachodnia. – Chodziło o to, by powstały dwa bieguny – w Paryżu i Berlinie. I by były na tyle silne, aby samodzielnie zarządzać Europą, ale też, by liczyli się z nimi Waszyngton, Moskwa, Pekin. Ta wizja się jednak załamuje – wyjaśniał prof. Grosse. Jako drugie wyzwanie wskazał kwestie gospodarki. – Mamy przynajmniej dwa projekty, które osłabiają potencjał Unii. Pierwszy to strefa euro, która w sytuacji tąpnięć na rynku jest problemowa i od kilku lat znajduje się w stanie chronicznego ratowania. Idziemy od kryzysu do kryzysu i cały czas ratujemy strefę euro. Ten mechanizm jest dysfunkcyjny. Drugi taki mechanizm to polityka klimatyczna, która osłabia potencjał geopolityczny

Europy, a wynosi w górę Chiny i USA. Europę zaś dzieli i osłabia – mówił politolog i socjolog. – Kolejne wyzwanie to kryzys migracyjny, który rujnuje integrację europejską. Flagowy projekt, czyli strefa Schengen, trzeszczy w szwach i rozbudza eurosceptycyzm. Jest jeszcze jeden kryzys, wywołany przez Europę Zachodnią – sprawa europejskiej praworządności. To kryzys toksyczny, ma dewastujące konsekwencje dla jedności i rozsądza od środka Unię.

Dr hab. Przemysław Żurawski vel Grajewski ocenił, że podstawowym wyzwaniem jest konieczność odpowiedzi na pytanie, jak wspólnota ma dalej funkcjonować w sytuacji nieistnienia demosu europejskiego, czyli narodu politycznego. – Chodzi o brak obywateli, którzy poczuwają się do tej wspólnoty i są dla niej gotowi do ofiar. Unia nie dysponuje tym zasobem. Składa się wyłącznie z państw demokratycznych. Zatem problemy, które wymagają zużycia strategicznych zasobów, nie mogą być strategicznie rozwiązywane. Sięgamy jedynie po rozwiązania kosmetyczne – mówił przewodniczący Rady ds. Bezpieczeństwa i Obronności. Przywołał przykład Lampedusy i kryzysu migracyjnego. – Co zrobiła Francja? Zamknęła granice, nie okazała solidarności z Włochami. Inny przykład to załamanie na dwa tygodnie jednolitego rynku w zakresie materiałów medycznych w czasie pandemii. Okazało się bowiem, że Francja konfiskowała transportowane przez jej teren materiały dla Włoch. Niemcy to samo robili w odniesieniu do Austrii. Jeszcze jeden przykład – gdy wybuchła wojna gruzińsko-rosyjska, nadzwyczajny szczyt UE zwołano dopiero we wrześniu, bo wszyscy kochają Unię, ale nie aż tak bardzo, żeby przerywać wakacje. Na tym polega jedno z wyzwań – zdolność do mobilizacji kryzysowej, zużycia zasobów, a nie tylko deklaracji. Brak demosu, brak gotowości do ofiar powodują niewydolność instytucjonalną Unii przy wysokim poziomie ambicji, które są nieosiągalne.

Prof. Grosse wspomniął dwa główne cele, które leżały u podstaw Unii – pokój i wzrost gospodarczy. – Potem

do tych dwóch celów, które same w sobie są ambitne, dołożono kolejne, a one zaczęły destabilizować Europę. Miały dopełnić rynek wewnętrzny i go transformować, a gołym okiem widać, że obniżają potencjał rozwojowy Europy. Polityka spójności miała ułatwić rozwój, pozwolić nowym państwom unii doścignąć „starą” Europę. Tymczasem koszty transformacji klimatycznej niweczą wszystko, co dotychczas dała nam Unia. Polacy muszą wysuwać ogromne kwoty na ten cel. To co było dobre, sami teraz niszczyliśmy. Przestańmy nazywać to polityką klimatyczną – to jest polityka pauperyzacji Europejczyków. Ona doprowadzi do gigantycznego ubożenia Europy. Wywracamy rozwój gospodarczy do góry nogami. I to pokazuje, w jakim miejscu jest ten szlachetny projekt.

Według profesora Żurawskiego vel Grajewskiego jednym z najważniejszych celów Unii Europejskiej powinno być obecnie przywrócenie równowagi między państwami. – Należy przyznać, że nie wszyscy mamy te same interesy, ale rozbieżności rozstrzygamy przy stole negocjacyjnym. Wróćmy do motto: jedność w różnorodności. Unie nie rozpadają się na skutek niedostatku centralizacji, ale na skutek przesadnej centralizacji, co wywołuje skutek odwrotny.

O Unii Europejskiej – tym razem w kontekście relacji UE-Polska – debatowali także przedstawiciele klubów parlamentarnych. W panelu udział wzięli: Piotr Sak – poseł na Sejm RP (Suwerenna Polska), Urszula Nowogórska – posłanka na Sejm RP (PSL), Bogusław Sonik – poseł na Sejm RP (niezrzeszony, dawniej PO). Moderatorem dyskusji był Jacek Bańka, kierownik Redakcji Publicystyki Radia Kraków. Podczas dyskusji poruszono m.in. kwestie związane z suwerennością i praworządnością, a także z embargiem na zboże ukraińskie oraz polityką migracyjną.

Urszula Nowogórska odniosła się do tematu embargo na zboże ukraińskie, twierdząc, że *polscy rolnicy muszą być na pierwszym miejscu*. Dodała, że według „Raportu o stanie UE” Unia planuje zmienić podejście

Polska myśl polityczna na nowe czasy

W ramach w ramach ścieżki programowej „Patrząc w przyszłość” odbyła się także m.in. debata „Rozważna czy romantyczna? Polska myśl polityczna na nowe czasy”, w której udział wzięli: Mirosław Styczeń – były przedstawiciel RP w Zgromadzeniu Parlamentarnym NATO, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Pro Bono Musicae, Rafał Ziemkiewicz – pisarz, dziennikarz, komentator polityczny i społeczny oraz Bartosz Brzyski – rzecznik Klubu Jagiellońskiego, członek redakcji czasopisma idei „Pressje”. W roli moderatora wystąpił Paweł Lisicki – dziennikarz, publicysta, eseista i tłumacz literacki. Wyjaśniając temat panelu, stwierdził on, że *przez romantyzm rozumiemy kierowanie się ideą i niezastanawianie się nad konsekwencjami*.

Rafał Ziemkiewicz, wspominając decyzje polskiego rządu w ostatnich latach przed wybuchem II wojny światowej (np. reakcję na rozbiór Czechosłowacji), stwierdził, że często problemem był brak planu, co dalej. – Wadą polskiej polityki nie jest to, że ulega romantyzmowi, wadą polskiej polityki jest to, że ulega chciwstwu. Wyobrażamy sobie pożądaną rozwój wypadków i nie wyobrażamy sobie, że może być inaczej – mówił. Analizując współczesną politykę, stwierdził, że jej wadą jest, że *to jest polityka zawsze plemienna, a plemienność polega na sporze „my jesteśmy lepsi niż wy”. W tej sytuacji wszystko inne jest tylko wypadkową*.

– Można długo rozmawiać o polityce, ale nie zapomnijmy, że polityka dzieje się na naszych oczach. Dzisiaj rozmawiałem z kolegami z Republiki Korei, którzy są poważnie zaniepokojeni pogłębiającym się sojuszem Korei Północnej z Rosją. Polityka to ciągły proces. A każda decyzja polityczna rodzi swoje skutki – mówił Mirosław Styczeń.

do rolnictwa, co daje szansę na pomyślniejszy dla rolników obrót spraw. Stwierdziła jednak, że mimo zachodzących zmian i trudności *łatwiej i bezpieczniej jest być elementem wspólnoty niż samotnie dryfować przez różne zagrożenia*. – Przynależność do Unii Europejskiej z zachowaniem swoich odrębności w różnych dziedzinach, daje większe bezpieczeństwo i większe możliwości rozwoju.

Poseł Piotr Sak wyraził obawę, że temat embarga będzie to *kolejna zdra z Unią Europejską*. – Mimo tego, że wielokrotnie wykazywaliśmy solidarność z Ukrainą, są pewne miejsca, w których musimy zadbać o interesy naszych rolników. Widzimy po raz kolejny, że Unia Europejska nie chce pomóc polskiemu rządowi i polskiemu społeczeństwu – mówił poseł. Podkreślił, że należy bezwzględnie bronić polskich interesów. – Wchodziliśmy do całkowicie innej Unii Europejskiej, jednak ona się przeobraża i niestety odchodzi od swojego dziedzictwa, od korzeni, i to powoduje perturbacje - podkreślał. Wyraził też pogląd, że w kwestii kryzysu migracyjnego Unia *postanowiła finansować ten problem, a nie rozwiązywać go*.

Poseł Bogusław Sonik podzielił opinię przedmówców co do niechęci instytucji europejskich do polskiego rządu. Stwierdził też, że na temat ukraińskiego zboża wpływ mają *ogromne interesy międzynarodowych korporacji i być może to też wpływa na stanowisko instytucji europejskich*. W odniesieniu do działania UE dodał też, że w obecnych czasach *rodzi się pytanie o skuteczność funkcjonowania takiej instytucji na arenie międzynarodowej*. Jako przykład nieskuteczności wymienił politykę imigracyjną, w zakresie której według niego panuje *bezradność i różne spojrzenia, żadna instytucja europejska nie jest w stanie stworzyć żadnej skutecznej polityki, ponieważ rozdzielana jest różnego rodzaju ideologiami*. Jak główne zagrożenie dla przyszłości UE wskazał *wchodzenie w sferę ideologiczną, która była zastrzeżona dla państw członkowskich*.

Bartosz Brzyski nawiązał do tytułu panelu i stwierdził, że w kontekście zawartego w nim zestawienia nie zgadza się ze stanowiskiem, że jedno dominuje drugie. – Problem polega na tym, że jedno nie obsługuje drugiego, to znaczy jeśli mamy wizję romantyczną Polski, to często nie mamy wizji dotyczącej obsługi tej koncepcji przez aparat państwowy. Podstawą tożsamości polskiej jest romantyzm – uznał. – My jako Polacy mamy poczucie, że zdrada romantyzmu byłaby zdradą polskości. Pytanie brzmi, w jaki sposób dokonać syntezy romantyczności i rozwagi, żeby Polska była realistycznie romantyczna.

Polska jako wielki plac budowy – o rozwoju miast, transportu i infrastruktury

Debata pt. „Transport miejski XXI w. w kontekście transformacji energetycznej” służyła zdiagnozowaniu nowych kierunków rozwoju transportu w miastach przy uwzględnieniu zmian klimatycznych i potrzeby ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Jakie strategie i innowacje technologiczne mogą przyczynić się do transformacji transportu miejskiego w kierunku bardziej zrównoważonych i ekologicznych rozwiązań? Jakie rodzaje pojazdów i technologii napędowych mogą odegrać kluczową rolę w redukcji emisji zanieczyszczeń i poprawie efektywności transportu miejskiego? Odpowiedzi na te pytania poszukiwali prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata – rektor Politechniki Krakowskiej, a także Łukasz Franek – dyrektor Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie oraz Rafał Bajczuk z Fundacji Promocji Pojazdów Elektrycznych.

Rektor Politechniki Krakowskiej wziął udział także w debacie partnerskiej Ministerstwa Infrastruktury

pt. „Jak odnieść sukces na rynku budowy infrastruktury w Polsce?”. W debacie uczestniczyli ponadto Jan Styliński – prezes Zarządu Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa oraz Tomasz Żuchowski – p.o. generalnego dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

– Zaczynaliśmy niemalże od zera. Obecnie mamy drogi nowe, wybudowane według najnowszych standardów. Są wykonane z bardzo dobrej jakości materiałów. Ich jakość przewyższa więc to, co mają Niemcy czy Francuzi, którzy budowali drogi 20, 30, 40, a nawet 50 lat temu – stwierdził prof. Szarata. Z kolei dyrektor Tomasz Żuchowski stwierdził, że Polska pod względem dróg jest „największym placem budowlanym w Europie”. – Ambitnie realizujemy cele stawiane przez rząd. Powstające drogi wszyscy widzą. Sporo ludzi, bez względu na upodobania polityczne, przyznaje, że po Polsce jeździ się samochodem dużo lepiej – podkreślił.

O zwiększaniu dostępności transportu publicznego w miastach i regionach rozmawiali: Łukasz Smółka – wicemarszałek województwa małopolskiego, Arnold Bresch – członek zarządu i dyrektor ds. realizacji inwestycji PKP Polskich Linii Kolejowych S.A., Dawid Kmieciak – ekspert w branży elektromobilności i nowoczesnej energetyki (Ecomotional) oraz Piotr Mikiel – dyrektor Departamentu Transportu w Zrzeszeniu Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce.

Ekspert o nowych wyzwaniach społecznych

Na Krynicy Forum 2023 nie zabrakło tematów społecznych. O godzeniu ról społecznych, politycznych i rodzinnych rozmawiały uczestniczki debaty „Małopolska jest kobietą”: Urszula Nowogórska – posłanka na Sejm RP, Józefa Szczurek-Żelazko – posłanka na Sejm RP, była wiceminister zdrowia, oraz Elżbieta Achinger – radna województwa małopolskiego.

Z kolei Narodowa Rada Rozwoju przy Prezydencie RP zorganizowała dyskusję o społeczno-zdrowotnych inicjatywach Prezydenta RP: centrach usług społecznych i centrach zdrowia 75+. W debacie uczestniczyli: prof. dr hab. n. med. Piotr Czauderna – przewodniczący Rady ds. Ochrony Zdrowia, dr hab. Marek Rymsza – przewodniczący Rady ds. Społecznych Narodowej Rady Rozwoju, Paweł Janik – dyrektor Biura Dialogu, Samorządu i Rozwoju Kancelarii Prezydenta RP oraz Małgorzata Aleksandrowicz – dyrektor Centrum Usług Społecznych w Myślenicach.

– Centra usług społecznych to skok cywilizacyjny. W całej Europie widać, że o naszym dobrostanie stanowi dostęp do usług społecznych. Inwestycje w tego rodzaju usługi to także droga do szybszego rozwoju gospodarczego Polski – mówił dr hab. Marek Rymsza. Prof. dr hab. n. med. Piotr Czauderna wyjaśniał rolę centrów w kontekście zmian społecznych. – Liczba seniorów się zwiększa, a w przyszłości będzie rosła lawinowo. Zmienia się także model rodziny, w którym coraz trudniej jest organizować we własnym zakresie opiekę nad starszymi ludźmi. Dlatego chcemy zbudować system, który spowoduje utrzymywanie tych ludzi jak najdłużej w samodzielności, z dala od szpitali – wyjaśniał przewodniczący Rady ds. Społecznych Narodowej Rady Rozwoju.

Krynica Forum: tutaj bije „Serce Europy”!

Wydarzeniem kulturalnym, które zainauguowało Krynica Forum 2023, był koncert „Serce Europy” z udziałem m.in. Natalii Kukulskiej, Janusza Radka, Jacka Wójcickiego, Olgi Szomańskiej i Barbary Stępnia-Wilk. Koncertu wysłuchali Prezydent RP, prezydent Litwy oraz premier Korei, a także goście reprezentujący polską administrację rządową, samorządy i biznes.

W programie wieczoru pojawiły się motywy ukraińskie, koreańskie, litewskie i słowackie. Twórcy nawiązali do legend Krynicy (wystąpił Jan Kiepura wykreowany przez Jacka Wójcickiego) oraz przywołali koreański utwór „Bird ya bird” z czasów powstania chłopów w Korei, który stał się inspiracją Krzysztofa Pendereckiego przy tworzeniu V Symfonii, tzw. koreańskiej, skomponowanej na zamówienie władz Korei w 1992 r. W trakcie koncertu została również zaprezentowana piosenka z koreańskiego musicalu o Marii Skłodowskiej-Curie oraz układ taneczny w wykonaniu Grupy Luz „Dzieci podczas wojny” do muzyki ukraińskiego kompozytora Myrosława Skoryka, a także „Modlitwa o wschodzie słońca” z repertuaru Jacka Kaczmarskiego. Całość zamknęła piosenka „Serce Europy” napisana i skomponowana specjalnie na otwarcie Krynicy Forum 2023.

Program artystyczny stanowił spójną, pełną emocji opowieść, bezpośrednio związaną ze wszystkimi najważniejszymi wątkami Krynicy Forum oraz z kulturami kluczowych państw reprezentowanych na wysokim szczeblu. Montaż utworów poruszył widownię pomimo znaczącego zróżnicowania gości pod względem profilu kulturowego i językowego. Uwagę zwracała czytelna symbolika dotycząca takich wartości, jak solidarność, współpraca czy przeciwstawianie się złu. Ca-

łość wyreżyserował Marcin Kołaczkowski, autor wielu realizacji telewizyjnych i plenerowych, m.in. koncertu inauguracyjnego obchody 260. rocznicy Powstania Styczniowego oraz projektów „Dekalog A.D. 2021” i „Niepodległość.com.pl”. Scenariusz „Serca Europy” przygotowali Maciej Zdziarski, dyrektor programowy Krynicy Forum, oraz Marcin Kołaczkowski, a piosenkę finałową do słów Michała Zabłockiego i Macieja Zdziarskiego skomponował Jacek Subociało.

Przemyślana, autorska koncepcja zapewniła doskonałe wrażenia artystyczne. Wysoki poziom muzyczny połączono z ciekawą narracją o Krynicy-Zdroju, Małopolsce, a także o historycznych i współczesnych kontekstach, wokół których toczyły się wydarzenia Krynicy Forum 2023.

W scenariuszu uwzględniono motywy związane z historią Europy Środkowo-Wschodniej, nawiązano do wojny na Ukrainie, a także wielkiego solidarnościowego zrywu na rzecz pomocy walczącym, której liderem stała się Polska. Eklektyczny charakter programu służył zaspokojeniu gustów gości reprezentujących różne kultury i pozwolił w specjalny sposób docenić ich udział w Krynicy Forum 2023.

Filmy z ważnym przekazem – kino dokumentalne na Krynicy Forum

Podczas Krynicy Forum odbyły się projekcje filmów, których tematyka była bezpośrednio związana z agendą tematyczną konferencji. Lasy Państwowe zorganizowały pokaz filmu „Loret – leśnik z charakterem” o pierwszym dyrektorze naczelnym Lasów Państwowych Adamie Lorecie, który stworzył podstawy polskiej gospodarki leśnej. Z kolei emisja filmu „W intencji pokoju” stanowiła doskonałe uzupełnienie

Forum Polsko-Koreańskiego. W dyskusji po projekcji uczestniczyli: Jerzy Szkamruk – reżyser filmu i autor scenariusza, Jarosław Ostaszewicz – reżyser obrazu i współautor scenariusza oraz o. Zbigniew Wasiński – współtwórca Koreańskiej Wspólnoty Pallotyńów.

Grupa Polsat zorganizowała prezentację filmu „Dobra Energia” (reżyseria: Sindre Sandemo), wyprodukowanego w 2023 r. przez Inbornmedia na zlecenie Telewizji Polsat. Jak podkreślali organizatorzy, dokument pokazuje, „jak żyć taniej, zdrowiej i bezpieczniej”. Twórcy filmu odpowiadają na pytanie o rolę energii w dzisiejszym świecie. Wyjaśniają jej znaczenie w kontekście wolności państw, niezależności energetycznej, wojny na Ukrainie i wyzwań związanych z bezpieczeństwem klimatycznym. Film pokazuje rolę OZE – energii ze słońca, wiatru oraz atomu w skali globalnej i skali mikro. Podpowiada, jak w krótkim czasie całkowicie przebudować polską energetykę, która nie będzie szkodliwa dla środowiska.

Szachy na Krynicy Forum 2023 – gra, rozwój, biznes

Jednym z wydarzeń towarzyszących Forum była symultana szachowa. Uczestnicy na 14 stanowiskach zmierzli się z arcymistrzynią szachową Daną Reizniece-Ozola – minister gospodarki Łotwy w latach 2014–2016 i minister finansów w latach 2016–2019, obecnie pełniącą funkcję dyrektor zarządzającej Międzynarodowej Federacji Szachowej, oraz z arcymistrzynią i mistrzynią Europy w szachach Ketii Tsatsalashvili.

Część uczestników symultany wzięła wcześniej udział w panelu dyskusyjnym pt. „Mat biznesowy: Jak strategia przekłada się na sukces w biznesie?”. Obok wspomnianej Dany Reizniece-Ozoli w debacie uczestniczyli dr Adam Mokrysz – prezes Grupy Mokate, sukcesor i lider rodzinnego biznesu Grupy Mokate, Jacek Mi-

keta – członek zarządu Alior Leasing oraz Łukasz Turlej – sekretarz generalny Międzynarodowej Federacji Szachowej FIDE. W wywiadzie dla ISBnews.TV Adam Mokrysz mówił, że szachy i biznes przenikają się. – Wierzmy, że szachy to jedna z najlepszych gier, które rozwijają młodych ludzi i łączą pokolenia.

Podobną opinię wyraził Jacek Miketa, według którego zarówno szachista, jak i lider w biznesie muszą podejmować decyzje, które w dalszej perspektywie wpływają na osiągnięcie pożądanego celu. – Szachy mocno kojarzą się z biznesem. Chcemy pokazać uczestnikom, jak gra w szachy łączy się z biznesem, że mają wiele cech wspólnych.

Marszałek województwa małopolskiego: na Krynicy Forum 2023 patrzy cała Europa

Marszałek województwa małopolskiego Witold Kozłowski wziął udział w panelu Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP pt. „Samorząd terytorialny – partner w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju”. W dyskusji uczestniczyli marszałkowie województw podkarpackiego i lubelskiego – Władysław Ortyl i Jarosław Stawiarski. Debatę moderował zastępca szefa Kancelarii Prezydenta RP Piotr Ćwik, a otworzył ją słowem wstępnym Prezydent Andrzej Duda. – Bardzo dziękuję wszystkim za udział w całym forum, jak i w tym spotkaniu. To jest dla mnie osobiście także bardzo ważna inicjatywa, nie tylko dlatego, że odbywa się w moim regionie, z którego pochodzę, czyli w Małopolsce, na Sądecku, z którą jestem rodzinnie związany. Także dlatego, że te tematy, o których w tej chwili mówimy – poprzez wizytę pana prezyden-

ta Gitanasa Nausėdy czy pana premiera Republiki Korei razem z delegacją – mają teraz dla nas ogromne znaczenie rozwojowe – podkreślał Prezydent.

Marszałek Witold Kozłowski zwrócił uwagę, że 2023 to rok wielkich wydarzeń w Małopolsce, m.in. III Igrzysk Europejskich, Krynicy Forum, Europejskiego Kongresu Sportu i Turystyki w Zakopanem, a także Festiwalu Piękna. – Jeżeli chcemy wprowadzić nasze regiony na salony europejskie, to [...] nie da się tego zrobić za pomocą koszulek, kapeluszków, kubków i długopisów. Musimy używać mocnych instrumentów promocyjnych – podkreślił marszałek. – To, co mamy w Krynicy w tym roku, to duże międzynarodowe wydarzenie, na które patrzy cała Europa. Szczególnie w kontekście relacji między Polską a Koreą, czyli Forum Polsko-Koreańskiego, które odbywa się dzięki temu, że uzyskaliśmy naprawdę ogromne wsparcie Pana Prezydenta Andrzeja Dudy. Podobnie było też z Igrzyskami Europejskimi. Jesteśmy mu za to bardzo, bardzo wdzięczni.

O relacjach samorządu i biznesu mówił Jarosław Stawiarski, marszałek Województwa Lubelskiego. – Samorząd chce żyć przede wszystkim z podatków. Więc tam, gdzie jest więcej biznesu, tam lepiej się rozwija. Dlatego dążymy do poprawiania procedur, by ułatwiać życie przedsiębiorcom. Usprawniamy pracę, by nie musieli zbyt długo czekać na decyzję.

Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl podkreślił, że w odniesieniu do strategii zrównoważonego rozwoju słowo *zrównoważony* nie oznacza *równomierny*, gdyż działania muszą być każdorazowo dostosowane do warunków, a nie jednakowe. Podkreślił też rolę pilotaży, które pozwalają badać potrzeby i celnie inwestować środki.

Jarosław Stawiarski zauważył, że współczesny styl działalności samorządowej jest to *klasyczny przykład zmiany filozofii sprawowania władzy*. Wymienił liczne przykłady inwestycji samorządowych w wojewódz-

twie lubelskim, które określił jako skok *cywilizacyjny*, i przypomniał, że są to inwestycje realizowane z pieniędzy pochodzących z budżetu państwa. Odnosząc się do problemu przynależności partyjnych samorządowców, powiedział, że należy *być samorządowcem i odrzucić barwy polityczne*, gdyż samorządowiec to nie polityk, lecz *człowiek z krwi i kości, który chce działać na rzecz lokalnej społeczności*.

Małopolska – Europejski Region Przedsiębiorczości 2024 gospodarzem Krynicy Forum

Empowering the Region – hasło tegorocznej Krynicy Forum – odnosiło się zarówno do regionu Europy Środkowo-Wschodniej, jak i do regionu rozumianego na najbardziej podstawowym poziomie: jako miejsca życia, pracy i rozwoju obywateli. Dlatego pierwszy dzień Krynicy Forum 2023 – 13 września – został poświęcony regionom i ich przyszłości.

Zorganizowane zostały trzy debaty patronackie województwa małopolskiego. W dyskusji pt. „Europejskie Regiony Przedsiębiorczości – lokalne strategie biznesowe kluczem do międzynarodowego sukcesu” udział wzięli: prof. dr hab. inż. Jerzy Lis – rektor AGH, Józef Gawron – wicemarszałek województwa małopolskiego, Gino Cormons – starszy specjalista ds. polityki regionu autonomicznego Friuli-Wenecja Julijska, specjalista ds. UE oraz Victor Vaugoin – dyrektor w Biurze Łącznikowym, przedstawiciel Rządu Krajowego Dolnej Austrii przy Unii Europejskiej.

Corocznie od ponad dekady Komitet Regionów UE przy współpracy m.in. z Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim organizuje konkurs Europejski

Region Przedsiębiorczości. Nagradzane są regiony i miasta UE wyróżniające się ambitną i innowacyjną strategią przedsiębiorczości. W tym roku wyróżnienie specjalne otrzymało województwo małopolskie.

– Małopolska została wyróżniona m.in. ze względu na realizację działań dotyczących współpracy z ukraińskimi instytucjami otoczenia biznesu i przedsiębiorcami oraz działań służących wzmocnieniu potencjału biznesowego i innowacyjnego regionu – mówił wicemarszałek Józef Gawron. – Warto podkreślić, że deklaracje poparcia dla aplikacji Małopolski do konkursu ERP podpisało ponad 20 instytucji, które na co dzień działają na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności regionu, w tym uczelnie (również AGH), instytucje otoczenia biznesu, wdrażając wartościowe projekty i inicjatywy.

Debaty patronackie województwa małopolskiego: siła partnerstw na rzecz rozwoju

Województwo małopolskie objęło patronatem także panel pt. „Partnerstwo gospodarcze na linii Polska – Ukraina: współpraca administracji, biznesu i nauki w transformacji na rzecz zrównoważonego wzrostu”. Obok wicemarszałka Józefa Gawrona uczestniczyli w nim: Oleksandr Yurchak – prezes Ukraińskiego Porozumienia Kłastrów, koordynator platformy Przemysł 4.0 na Ukrainie, Ivan Kulchytskyi – prezes organizacji pozarządowej Agencja Innowacji Europejskich i obserwator z Ukrainy w programie Horyzont Komitetu Przemysłu Cyfrowego i Przestrzeni Kosmicznej oraz Maciej Malik – prezes zarządu fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości.

W trzecim panelu patronackim, zatytułowanym „Partnerstwo samorządu gospodarczego i terytorialnego we wspieraniu rozwoju gospodarki”, udział wzięli: Józef Gawron – wicemarszałek województwa małopolskiego, Paweł Kukla – prezes Sądeckiej Izby Gospodarczej, Sebastian Chwedeczko – prezydent Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie oraz Małgorzata Małuch – wójt gminy Sękowa, prezes Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast.

– Przykład Komisji Wspólnej Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski jest znakomitym potwierdzeniem tego, że współpraca samorządu i przedstawicieli przedsiębiorstw daje wymierne efek-

ty i korzyści dla obu stron – władze regionalne czy lokalne mogą skonsultować i uzyskać opinię na temat planowanych czy wdrażanych działań, a reprezentanci przedsiębiorców mogą nie tylko mieć realny wpływ na kształt tych działań, ale również pozyskiwać wartościowe informacje dotyczące bieżących tematów związanych z sytuacją gospodarczą czy np. przedsięwzięciami na rzecz wsparcia innowacyjności firm – mówił wicemarszałek Józef Gawron.

Głos przedstawicieli województwa małopolskiego w dyskusjach na najważniejsze tematy

Przedstawiciele województwa wzięli udział w wielu debatach. Łukasz Smółka – wicemarszałek województwa małopolskiego – zabrał głos w dwóch panelach o tematyce transportowej. – Udało się w Małopolsce stworzyć dobry, sprawny zespół, który wspólnie działa w jednym kierunku: na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. W naszym gronie są pasjonaci, a jednocześnie znakomici specjaliści. Mamy też jasno sprecyzowany cel, jakim jest realizacja „wizji zero”, czyli osiągnięcie liczby zera ofiar śmiertelnych do 2050 r. Małopolska jest na dobrej drodze, by osiągnąć wyznaczone cele. Potrzebna jest dalsza konsekwencja, determinacja, dalsza współpraca pomiędzy wieloma instytucjami. Wielką rolę odgrywają też m.in. odpowiednie działania edukacyjne, adresowane do dzieci, młodzieży czy osób starszych. Pamiętajmy, że bezpieczeństwo ruchu drogowego to przede wszystkim nasza wspólna odpowiedzialność – podkreślał wicemarszałek Smółka.

Józef Gawron, wicemarszałek województwa małopolskiego, uczestniczył w dyskusji pt. „Wodór – paliwo alternatywne? Przyszłość technologii wodorowych oczami ekspertów, naukowców i samorządowców”. Dyskusję poprowadził Jerzy Kopeć, dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego województwa małopolskiego, który opowiedział o Inicjatywie Awangarda – partnerstwie regionów państw UE, które wspiera firmy technologiczne w znajdowaniu partnerów biznesowych za granicą oraz wdrażaniu innowacji. – Wodór, a właściwie zrównoważona energia, stanowi swoisty zwornik dla innych specjalizacji i branż. Wokół zrównoważonej energii, uwzględniającej również gospodarkę obiegu zamkniętego, budujemy nasze główne aktywności i plany rozwoju. A wewnątrz Inicjatywy możemy w międzynarodowym środowisku konfrontować nasze pomysły i dotychczasowe wyobrażenia z tym, nad czym obecnie pracuje się w krajach Europy Zachodniej – zauważył wicemarszałek Gawron.

Marta Malec-Lech, członek zarządu województwa małopolskiego, była gościem panelu „Nauka i edukacja w służbie transformacji energetycznej. Jak kształcić kadry zielonej transformacji?”. – Musimy odpowiadać na potrzeby, które zgłaszają nam przedsiębiorcy. W ostatnim czasie realizujemy bardzo kluczowy dla nas projekt, który nazywa się HUMINE. Wyszliśmy z założenia, że skoro świat się zmienia, skoro te wszystkie dziedziny prą tak szybko do przodu, a sami eksperci mówią, że do 2025 r. tak naprawdę prawie 70% pracowników będzie się musiało przekwalifikować albo doksztacić, więc to już świadczy o tym, że uczymy się przez całe życie. Dlatego chcemy dać taki bagaż młodym ludziom, żeby oni umieli się odnaleźć niezależnie od tego, jak sytuacja będzie się rozwijać. Prof. Jan Tadeusz Duda, przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, uczestniczył w panelu pt. „Dobry klimat dla innowacji – jak go budować?”. Marta Mordarska – radna województwa małopolskiego, zasłużona działaczka społeczna – zabrała głos w dyskusji pt. „Sztuka pomagania. Jak wspieramy Ukraiń-

ców i czego nauczyły nas ostatnie miesiące o wolontariacie oraz fundraisingu”.

Grzegorz Biedroń – radny województwa małopolskiego, przewodniczący Komisji Rozwoju Regionu, Promocji i Współpracy z Zagranicą, prezes MOT – wzięł udział w dyskusji pt. „Sądcecczyzna – region gospodarz Krynicy Forum 2023 i jego genius loci. Na czym polega fenomen polskiej kolebki przedsiębiorczości?”.

Metropolie przyszłości, wsparcie przedsiębiorców, sztuka pomagania – panele patronackie miasta Krakowa

Miasto Kraków objęło patronatem ścieżkę tematyczną pt. „Patrząc w przyszłość” oraz trzy panele z agendy Krynicy Forum 2023. W pierwszym z nich, zatytułowanym „Miasta przyszłości. Co mogą zrobić samorządowcy, by poprawić jakość życia w miastach?”, udział wzięli: Bogusław Kośmider – zastępca prezydenta miasta Krakowa, dr Wojciech Blecharczyk – doktor nauk o ziemi, wykładowca akademicki Wyższej Szkoły Ekonomii i Informatyki w Krakowie oraz AGH, jak również Artur Paszko – prezes zarządu Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.

Podczas panelu pt. „Sztuka pomagania. Jak wspieramy Ukraińców i czego nauczyły nas ostatnie miesiące o wolontariacie oraz fundraisingu” Marta Mordarska – polityk i samorządowiec, aktywna i zasłużona działaczka społeczna, radna województwa małopolskiego – opowiadała o działalności województwa w pierwszych miesiącach po wybuchu wojny. – Sejmik i Zarząd

Województwa Małopolskiego wielokrotnie spotykały się z uchodźcami oraz organizacjami pozarządowymi, by poznać realne potrzeby uchodźców. Dzięki takim działaniom została zorganizowana pomoc w ramach Małopolskiej Tarczy Humanitarnej – mówiła Marta Mordarska. – Wsparcia udzielono na wielu płaszczyznach: organizacje samorządowe otrzymywały pomoc finansową dedykowaną osobom niepełnosprawnym, matkom z dziećmi, sierotom, osobom starszym, natomiast w wojewódzkich podmiotach leczniczych udzielano świadczeń zdrowotnych rannym żołnierzom i ludności cywilnej. Małopolska organizowała transporty sanitarne, zaopatrzenie w środki medyczne itp. – dodała radna. W panelu udział wzięli także prof. dr hab. Piotr Sułkowski – dyrektor Opery Krakowskiej oraz Magdalena Balawajder – koordynatorka międzynarodowej pomocy humanitarnej przy Urzędzie Miasta Krakowa.

Dyrektor Opery Krakowskiej podkreślił, jak ważna jest integracja kulturowa uchodźców. Pomoc udzielona przez instytucje kultury była bardzo konkretna: tworzono cykliczne zajęcia dwujęzyczne, by najmłodszy oswoili się w nowym środowisku, dokonywano zbiorów instrumentów dla uczniów szkół muzycznych, którzy z powodu działań wojennych przerwali naukę. – Dzieląc się muzyką i kulturą, zapraszając uchodźców do współtworzenia sztuki, leczyliśmy ich traumy – mówił prof. dr hab. Piotr Sułkowski.

– Tworzymy najlepsze warunki dla inwestycji w Małopolsce. Wspólnie z partnerami współtworzymy Centrum Business in Małopolska, realizując ambitne projekty, współpracując z samorządami i przyciągając nowe inwestycje do regionu. Wykorzystanie potencjału Krakowa to również wzmocnienie roli wszystkich miast i gmin Małopolski. Wspólnie kreujemy rozwój regionu – powiedziała Krystyna Sadowska – dyrektor działu obsługi inwestora w Krakowskim Parku Technologicznym podczas panelu pt. „Jak miasta powinny wspierać przedsiębiorców?”. W dyskusji udział wzięli także: Przemysław Roth – dyrektor generalny Cen-

trum Dyson w Krakowie oraz dr Arkadiusz Mroczek – specjalista ds. metropolizacji.

W panelach udział wzięło wielu prelegentów reprezentujących miasto i jego jednostki, m.in. dr inż. Jarosław Bułka – pełnomocnik prezydenta miasta Krakowa ds. transformacji cyfrowej oraz Kazimierz Murzyn – prezes fundacji Klaster LifeScience Kraków i dyrektor zarządzający Inicjatywy Klaster LifeScience Kraków, członek grupy strategicznej SCANBALT (panel pt. „Dobry klimat dla innowacji – jak go budować?”), Jakub Szymański – wiceprezes zarządu Kraków Nowa Huta Przyszłości SA (panel pt. „Samorząd lokalny – wyzwania na nowe czasy”), Piotr Ziętara – prezes zarządu Wodociągów Miasta Krakowa SA (panel pt. „Na straży środowiska. Jakie są najpoważniejsze wyzwania dla samorządów, jeśli chodzi o ochronę zasobów środowiska naturalnego?”).

Jakub Bator, wiceprezydent Confederation of European Waste-to-Energy Plants (CEWEP), członek zarządu Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A., w dyskusji poświęconej wyzwaniom klimatycznym podkreślał znaczenie zeroemisyjności i transformacji energetycznej w Polsce. – Jesteśmy w Polsce bardzo kreatywni [...]. W wielu innowacyjnych gałęziach gospodarki radzimy sobie lepiej niż Niemcy. Transformacja energetyczna może być niepowtarzalną szansą na rozwój gospodarczy.

Partner Główny

Gospodarz Krynica Forum

Partnerzy Regionalni

Partnerzy Strategiczni

Partner Instytucjonalny

NARODOWY
BANK POLSKI

Partnerzy Wspierający

Partnerzy

Bank Polski

Partnerzy

 Patroni Medialni

DGP | Dziennik
Gazeta Prawna

WP

money.pl

pap
POLSKA AGENCJA PRASOWA

“**Radio
Kraków**

media
PPG
polskapers.pl

Gazeta Krakowska

DZIENNIK POLSKI

Strefa Biznesu

SIECI

wGospodarce.pl

wPolityce.pl

W POLSCE PL

GAZETA BANKOWA
NAJSTARSZY MAGAZYN EKONOMICZNY W POLSCE

 NEWSERIA
AGENCJA INFORMACYJNA

ISB NEWS

wprost

TYGODNIK LUBSKIEGO
**DO
RZECZY**

EURACTIV.pl

 CIRE.PL